ANT

H.İ. Dinamo sosyalistlere yapılan işkenceleri anlatıyor

Haftalık Dergi • 7 Nisan 1970 • Sayı 171 • 150 Krş

BİNLERİN KATİLLERİ KİMLERDİR ?

• biri •

29 mart

□ İntihar uçuşları

Devlet işletmelerinin kapitalist düzen içerisinde nasıl bir soğun yatağı olduğu, Türkiye'deki tek havacılık işletmesisi olan Türk Hava Yolları'nın devamlı zarar etmesiyle sabittir: Tekel durumunda olmasına rağmen THY, dünya havacılığına ayak uyduracak *bir işletmecilik yapamadığı* gibi, seferlerin çoğunu çürük çarık uçaklarla yapmaktadır. THY Pilotlar Cemiyeti, bir deklerasyon yayınlayarak 52 kaptan pilotun işletmedeki ek görevlerinden istifa ettiklerini ve bundan böyle «bir intihar uçuşuna zorlanan uçakların» sorumluluğunu taşımadıklarını açıklamıştır.

□ Tekel'de faşist baskı

İBİB'e üye olan Tekel Fabrikaları (Cevizli) altı işçisi, aynızamanda üye bulundukları Tek Gıda İş Sendikası'nın Haysiyet Divanı'na verilmişlerdir: Polisvari sorgudan sonra Bahtiyar Kum, Mehmet Muğlacı, Aytan Çabalar, Durmuş Çakmak kesin ihraç, iki işçi de geçici ihraç cezası almışlardır. Sarı sendikanın faşist baskıları karşısında Tekel işçileri, olağanüstü kongre için 817 imza toplamış, ancak sırtını patrona dayayan sarı sendika bu talebi reddetmiştir.

□ Tiyatro günü rezaleti

Dünya Tiyatrolar Günü'nde bütün tiyatroların halka açık olması ve yoksul vatandaşların da tiyatro görmelerinin sağlanması gerekirken, o gece tiyatrolara giden halk kapıdan geri döndürülmüştür. Bazı tiyatrolar böyle bir kural tanımadıklarını belirtirken, bir kısmı da davetiyelerin Belediye Başkanlığı emrine verildiğini söylemişlerdir. Sonuç olarak o gece tiyatrolara yine bilet ücreti ödeyebilenlerle belediyeden davetiye kopartabilecek kadar dişli olan mutlu azınlık mensupları girebilmişlerdir.

□ DMM'da boykot

Beş devrimci gence 20 - 30 günlük disiplin cezaları verilmesi üzerine Yıldız Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi öğrencileri, bir günlük sembolik boykot yapmışlardır. DMMA öğrencileri yayınladıkları bildiride, şehit Battal ve Mehmet'in kaatili olduğu ileri sürülen Yaşar Şener ve Bilal Başar'ın ispiyonu ile beş gencin cezalandırıldığını, oysa akademide eylemi 2 bin kişinin yaptığını, ceza verilecekse 2 bin öğrenciyle verilmesi gerektiğini belirtmişler, ceza kararı iptal edilmediği takdirde başka eylemlere de girişeceklerini açıklamışlardır.

30 mart

□ Cunta işkencesi

1969 yılı ilkbaharı ve yaz aylarında Atina'daki faşist askeri rejimi devirmeye hazırlandıkları iddiasıyla tutuklanan «Demokratik Savunma Örgütü'nün üyelerinin duruşması başlamıştır. Duruşmanın ilk gününde Prof. Alexander Mangakis ile Profesör *Dimitri Karayorgacis'in* avukatları, sanıklara yapılan insanlık dışı işkenceleri anlatmışlardır.

□ Öğretmen göçü

Öğretmenleri «Grev ve Boykota Teşvik»ten yargılanan TÖS, ve İLKSEN yöneticileri, Toplu Basın Mahkemesi'ndeki duruşmalarında, «Öğretmenler mali baskı altındadır. Bu nedenle 2 binden fazla öğretmen yurt dışında işçiliği tercih etmiştir» demişlerdir. Boykota katılan öğretmenlere en ağır ceza ise Hopa'da verilmiş, Naci Çakır, Altan Küçükler, Atilla Ostar ve Vural Ural adındaki öğretmenler, il disiplin kurulu kararıyla il dışına sürülmüştür. İstanbul'da ise görevlerinden alınan 51 öğretmen, Danıştay kararı ile görevlerine dönmüşlerdir.

□ İki okul kapatıldı

Milli Eğitim Bakanlığı, bir süreden beri sürmekte olan öğrenci boykotlarını bahane ederek Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'nu süresiz kapatmıştır. Daha sonra, kraldan çok kralcı bir tutum sürdürmekte olan basiretsiz enstitü kurulu üyelerinin isteğine uygun olarak da Gazi Eğitim Enstitüsü için süresiz kapatma kararı verilmiştir.

□ Chrysler taşınıyor!

Son zamanlarda işçilerin haklı direnmesi karşısında lokavta giden Chrysler montaj fabrikasının, Türkiye'de işçileri dize getiremeyeceğini anladığı için, halen faşist cuntanın yönetiminde bulunan ve çalıştırma koşulları daha uygun bulunan Yunanistan'a nakledeceği söylenmektedir.

Gençlik düşmanı Seyfi Demirsoy

Türk İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, Deri İş Kongresi'nde yaptığı konuşmada «Polis, hadise olan her yere girer. Üniversiteye de girer. Suçlular, kaatiller, caniler orada gizleniyor» diyerek «sarı sendikacılığını ve «işbirlikçiliğini» bir daha belgelemiştir.

31 mart

□ Bursa'da ilk direniş

Grev Kanunu'nun çıkmasından bu yana ilk kez Bursa bir direnme hareketine sahne olmuştur. Sendikalaşma hareketinin Yürütüldüğü Göllü Has İpek Fabrikası'nda, işverenin, sendikalaşmak isteyen işçilerden 5'ini işten çıkarması üzerine, diğer işçiler *direnme hareketine* geçmişlerdir. Hür Mensucat Sendikası üyesi olan işçiler, fabrikadaki makinaları koruyan bir tek usta dışında işyerine hiçkimseyi sokmamaktadırlar.

6000 İşçi madene inmedi

Ereğli Kömür İşletmesi'nin Karadon Bölgesi maden ocaklarında 1500 işçinin ocaklara inmemesiyle başlayan direnme hareketinin gücü daha sonra 6 bin işçiye ulaşmıştır: «Haksız yere verilen cezaları protesto» amacıyla direnişe geçen işçilere, kolluk kuvvetlerinin göz dağı vererek tehditlerde bulunmaya kalkışması karşısında direniş genişlemiş ve karşı durulmaz bir güç kazanmıştır. Direniş, işçilere haksız cezalandırma yapılmayacağına dair garanti verilmesinden sonra sona erdirilmiştir.

□ Maden İş güçleniyor

Siyasal iktidar, işveren, Türk İş ve sarı sendikaların ortak baskılarına rağmen maden işçileri direnerek devrimci saflarda toplanmaktadır. Arçelik'le başlayan direniş Talisman, Esaş, Hisar Çelik, Otosan, Sungurlar, Tekfen ve O. tomarsan (Mercedes), Tezser ve Metkon'a sıçramış ve son üç ayda Maden İş saflarına 7500 kişi katılmıştır. Özel toplantılarda alınan karar gereğince fiili güce dayanan ilk görüşmeler Arçelik'le başlamış, yırtılan sarı şebeke sözleşmesinin bitmesine altı ay kalmasına rağmen, yeni ücret zamları, sosyal *haklar* alınmıştır.

□ Sergi'ye saldırdılar

Balıkesir Necati Eğitim Enstitüsü lokalinde Öğrenci Derneği tarafından açılan «Ortadoğu Devrimci Çemberi» Sergisi, bir kısım sağcıların saldırısına uğramış, panolardan birisi gizlice sökülüp götürülmüştür. Öte yandan 10 Kasım'da öğrenci derneğinin yayınladığı bir bildiride NATO ve CENTO'nun bugünkü durumundan söz ederek «siyaset yaptığı» iddiasıyla mahkemeye verilen dernek başkanı Yılmaz Çapakçurlu, duruşması sonunda beraat etmiştir.

□ TİP'te kontenjan kalktı

Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu İstanbul'da toplanmış, parti içi sorunların da görüşüldüğü toplantıda, Senato kısmi seçimlerinde genel merkezin aday kontenjanı hakkını kullanmamasını kararlaştırmıştır.

1 nisan

□ 8 Hukukçu sanık!

Öğretmen boykotu sırasında yayınladıkları bir bildiride T.C.K.'nun 312. maddesine aykırı hareket ettikleri iddiasıyla sekiz tanınmış hukukçu mahkemeye verilmiştir. «Suç olan bir fiili övmek» iddiasıyla yargılanacak hukukçular, Prof. Muammer Aksoy, *Doç. Mukbil* Özyörük, Prof. Mümtaz Soysal, Asistan Dr. Yıldırım Üler, Asistan Uğur Mumcu, Avukat Halit Çelenk, Avukat Rauf Çapan ve Avukat Turan Tamar'dır.

□ Baro başkanı Magat

Ankara Hukuk Fakültesi Konferans salonunda «Baroların Bağımsızlığı» konusunda düzenlenen bir açık oturumda, bir süre önce «Komer'in arabasının yakılması» olayında öğrenciler aleyhinde mütalaa veren Ankara Baro Başkanı Rahmi Magat öğrenciler tarafından protesto edilmiştir. Bu protestolara rağmen açık oturumu yönetmekte direnen Baro Başkanı, daha sonra öğrenciler tarafından yuhalanmış ve açık oturum yapılamamıştır.

□ Ta'isman'da *mücadele*

«Patronsuz Türkiye» sloganı ile yürüyen işçiler, ücretlerinin bir türlü ödenmemesi üzerine, fabrikadaki ham ve mamul maddeleri satarak ücretlerini fiilen alma yoluna gitmişlerdir. İBİB'in çağrısı üzerine çevredeki işçilerden geniş dayanışma ve destek gören Talisman işçileri, ayrıca Başbakan'a şu telgrafı çekmişlerdir: «Savunduğunuz özel sektörün durumunu Talisman'a gelin de görün. Ortaklar arası ihtilaf ve menfaat oyunları, fabrikayı atıl halde bıraktı. Ücretlerimizi alamadığımızdan ham ve mamul maddeleri satıyoruz. Bu maddeler alacağımıza karşılamadığı takdirde, bizim paramızdan verdiğiniz 19 milyon kredi ile kurulan kardeşin Şevket Demirel'in Haymak Fabrikası'na gideceğimizi bilginize sunarız.» Öte yandan, 800 kişinin çalıştığı İzsal Döküm Fabrikası'nda uzlaşma kurulu kararı Maden İş Sendikası tarafından kabul edilmediği için «grev» kararı alınmıştır.

2 *nisan*

3 *nisan*

4 *nisan*

□ Boraks mücadelesi

Yabancı bir firmanın elinde bulunan Eskişehir'deki boraks yataklarıyla ilgili bir kısım işletme ruhsatlarının Danıştay tarafından iptali üzerine Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlamış, esas ana boraks yatağının işletme ruhsatının halen aynı yabancı firmanın elinde bulunduğunu açıklayarak, «Geri alındı diye sevindiğimiz 5 saha bu servetin ancak saçaklarıdır. İngiliz bor tekeli, bu biricik sahaya sahip olduğu sürece rekabet mücadelesini başarıya ulaştırmanız söz konusu bile edilemez» demiş ve bütün boraks sahalarının kamulaştırılmasını istemiştir.

□ Singer'de gerginlik

Kaltal Bölgesi'nde haklı direnişleriyle işçiler arasında büyük destek toplayan Singer işçileri, yeni bir mücadele karşısındadırlar. Şubat ayı içerisinde yargıç huzurunda işçilerin oyları ile Maden İş Sendikası, sarı sendikaları ezmiş ve toplu sözleşme yetkisi almıştır. Ne var ki, Bölge Çalışma Müdürlüğü, Amerikalı patronu destekleyen hükümetin baskısı karşısında Maden İş'e yetki belgesini vermeğe yanaşmamaktadır. Mart ayı içerisinde işçiler bu tutuma karşı 24 saatlik bir oturma grevi ile karşı çıkmışlardı. Patronun ve Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün hâlâ işçilerin iradesine saygı göstermemesi karşısında Singer'de her an olaylar patlaması muhtemeldir.

□ Boeing kaçırıldı

Kılıçlı Japon gençleri Japon Hava Yolları'na ait bir Boeing-727 yolcu uçağını kaçırarak havacılık tarihinin en büyük kaçırma olayını başarıyla sonuçlandırmışlardır. Kılıçlı gençler, içinde 98 yolcu bulunan uçağı ilk olarak Seul Hava Alanı'na indirmişler ve yolcuların serbest bırakılması için rehine istemişlerdir. Japon Ulaştırma Bakan Yardımcısı Yamamura'nın rehine olarak gençlere teslim olmasını müteakip yolcular serbest bırakılmış ve uçak daha sonra Kuzey Kore'nin başkenti Pyong Yang'a kaçırılmıştır.

□ Emperyalist kültür

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde «Emperyalizme Karşı Dünya Halkları» sergisiyle birlikte bir Kültür Şenliği başlatılmıştır. Akademililer, üzerinde «Emperyalist kültür ve sanat» yazılı bir tuvali akademi kapısında yakarak yerine «Devrimci Ulusal Sanat» sloganını asmışlardır.

5 kürt bakan

Varılan son anlaşmadan sonra Irak kabinesindeki beş bakanlığa Kürtler atanmışlardır. Kürt bölgesinde kalkınmanın sağlanması için İmar - İskan Bakanlığı'na Kürt bakan getirilmiştir.

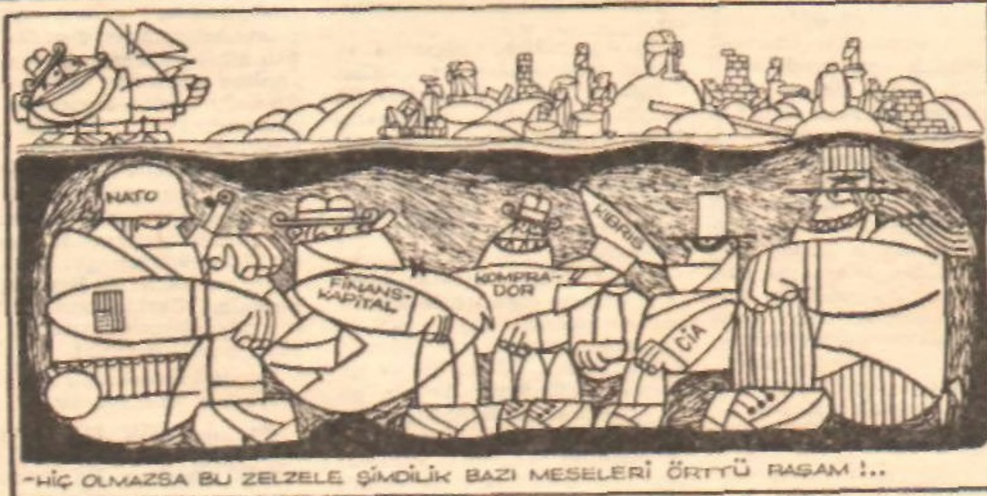
□ TİP İl Kongresi

Türkiye İşçi Partisi'nin İstanbul İl Kongresi, Kağıthane'deki bir sinemada yapılmış olacaktır. Dergimiz kongreden önce baskıya girdiği için, Türkiye İşçi Partisi bünyesindeki mücadelelerinin hangi istikamette gelişeceğini göstermesi bakımından da büyük önem taşıyan bu kongre ile ilgili ayrıntılı haberleri önümüzdeki sayımızda sunacağız.

□ Ant beraat etti

Geçen yılki Kanlı Pazar olayları üzerine Doğan Özgüden'in yazdığı «Gerçeği Bilelim» başlıklı yazıdan dolayı «devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerini tahkir» iddiasıyla ANT aleyhine açılan dava beraatla sonuçlanmıştır. Doğan Özgüden ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı'nın Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki son duruşmasında, cumhuriyet savcısı Necdet Yalkut, yazıda emniyet kuvvetlerinin tümünün hedef alınmadığını, Kanlı Pazar'da görevli toplum polislerinin ve yöneticilerinin suçlandırıldığını belirterek yazının 159. madde kapsamına girmiyeceği mütalaasını vermiş ve beraat istemiştir. Avukatımız Müşür Kaya Canpolat'ın ve Doğan Özgüden'in savunmalarından sonra mahkeme heyeti oy birliğiyle Özgüden ve Kabacalı'nın beraatlerini kararlaştırmıştır.

GÖZ GÖRE — YALÇIN ÇETİN

HAFTANIN YORUMU — DOĞAN ÖZGÜDEN

ibret tablosu!

HERHALDE toplumdaki sınıfsal kamplaşmanın bu kadar net kristalize olduğu hiçbir dönemde görülmemiştir. Son bir iki haftadır yapılan temaslar, verilen demeçler, açıklanan gerçekler, alınan tavırlar, Türkiye'de finans - kapitalin nasıl herşeyi kontrol altında tuttuğunu, küçük burjuvazinin bürokrat kesiminin de nasıl büyük sermaye ile tamamlaştığını göstermektedir. Milli mücadele kahramanlarından birinin, Türkiye'nin kaderini yarımyüzyıldır elinde tutan Garp Cephesi Komutanı ve Lozan Kahramanı'nın bugün önde gelen arsa spekülatörlerinden biri olduğu meydana çıktıktan sonra yaptığı yeni konuşmalar da bu sınıfsal tamamlaşmaya uygun nitelikte olmuştur. Bir zamanlar «sol»a duvar çekmek için «solcu» ve «anti - emperyalist» çalımı yapan İnönü, İkinci İnönü Zaferi'nin yıldönümünde kendisiyle konuşan sosyal - demokrat gençlerin çok ölçülü bağımsızlık eğilimlerine dahi şiddetle karşı çıkmış, devlet radyolarında NATO'yu, Amerika'yı hararetle savunmuş, beş yıldan beri suratına takındığı maskeyi sıyırıp atarak «NATO Amerikan emperyalizminin aracı değildir. Bağımsız Türkiye eskisi gibi vardır» *cümleleriyle emperyalizme teslimiyetini kanıtlamıştır. Hele İnönü'nün* «yeraltı servetlerimizin sömürülmediği» *yolundaki beyanları, bir kendi kendini inkar şaheseridir. Zira, 1954'te Petrol Kanunu'nu bir kapitülasyon kanunu olarak niteleyen de, 1966 kısmi senato seçimlerinde milli petrol için mücadele verdiği için TPAO Genel Müdürlüğünden uzaklaştırılan İhsan Topaloğlu'nu CHP'nin İstanbul Senatörü yapan da bizzat İnönü'dür.*

PAŞALARIN en paşası büyük zaferlerinin ellinci yıldönümünde emperyalizme ve kapitalizme teslimiyet nutukları atarken, halen üniformalı büyük paşalar da, Milli Güvenlik Kurulu'nda Demirel ve bakanlarıyla birlikte devrimci güçlere saldıran bildiriler kaleme almaktadırlar. Milli Güvenlik Kurulu'nun bildiri yayınlama yetkisi var mıdır, yok mudur? Bu konuda geniş tartışma olmaktadır; ama bizce bu biçimsel bir sorundur. Asıl problem, Milli Güvenlik Kurulu'nda yeralan yüksek komutanların zihniyetidir. Kurulduğundan beri, kapitalistlerin ve onların emrindeki politikacıların vatana ihanet çizgisine varan sayısız beyan ve tasarrufları karşısında kılı kıpırdamayan, dokuz devrimci gencin hunharca şehit edilmesi karşısında tek söz etmeyen, ordunun seçim öncesi *«kuyudan adam çıkarma»* pazarlıklarına alet edilmesi karşısında suspus olan paşaların, öğrenci hareketleri karşısında, birdenbire kendilerinde olağanüstü misyon vehmederek, daha bir ay önce yüzkızartıcı pazarlıklarla, adam satınalmalarla kabine kurabilmiş, ailesinin serveti şaibeli bir komisyoncu ile omuz omuza verip dehşetengiz açıklamalar yapmaları, sivil mahkemelerin dahi serbest bıraktığı devrimci gençleri, askeri mahkemeleri seferber ederek tutuklattırıp askeri cezaevlerine attırmaları nasıl izah edilebilir? Basit... Nasıl paşaların paşası sayılı emlak spekülatörlerinden biri haline gelmişse, onlar da, Subay Holding aracılığıyla, finans-kapitale ortak edilmişler, çıkarbirliğine sokulmuşlardır.

KESKİN sosyalistlerimizin, sol kemalistlerimizin, işçi sınıfını hiçe sayarak «Paşa da, paşa; CHP de, CHP; küçük burjuvazi...» *diye hora teptikleri dönemde ANT, küçük burjuvazinin tutuculuktan yana ağır basan kaypak tutumuna daima dikkati çekmiş, küçük burjuvaziyi devrimci çizgiye çekebilmek için mutlaka güçlü bir proleter örgütünün varlığını şart koşmuştur. Şüphesiz ki, küçük burjuvazinin sivil-asker aydın kesiminde devrimci unsurlar vardır. Ancak güçlü ve merkezi bir proleter örgütü olmadıkça, bu devrimci unsurlar da, küçük burjuvazinin aslında kaypak olan büyük gövdesi içinde erimeğe, finans-kapital'le tamamlaşmış, onun hizmetine girmiş unsurların peşinde sürüklenmeğe mahkumdurlar. Önümüzdeki günlerde Türkiye'de halk egemenliğinin 50. yıldönümü kutlanacaktır. Bu kutlamanın şeref misafirleri kimlerdir? Birinci Meclis'in hayatta kalan üyelerinden İnönü, Bayar ve hayatta kalan memurlarından Vehbi Koç... Birinci Meclis'in bürokrat küçük burjuvası Vehbi Koç, elli yıl sonra Türkiye'nin en büyük işbirlikçi kapitalisti olarak, Amerikan emperyalizminin çanak tutucusu diğer iki bürokrat küçük burjuva ile, İnönü ve Bayar ile, meclis çatısı altında kucaklaşacaktır. Bu somut olaylar, örnekler de, hâlâ lâf şehveti içinde birbirlerini boğazlamakta, teorik çatışmaları birbirine silah çekmeğe kadar vardırmakta olan keskin sosyalistlerimize bir şeyler anlatmıyor mu? Anlamak ve ayılmak için, ille de, hapishane parmaklıklarının demir soğukluğunu alınlarda mı hissetmek gerek?*

Binlerin Katilleri Kimlerdir?

Hakim sınıflar ve uşakları tarihin sanık sandalyesine oturtulacaklardır

İşte deprem bölgesinde müteahhitlerin hırsızlığını belgeleyen resimlerden biri. Bir bina ayakta, ötekisi yerle bir!

YAVRUSUNUN ÖLÜSÜNÜ TAŞIYOR
— Sadece takdiri ilâhi mi? —

TÜRKİYE'de üç beş yıl geçmemektedir ki, deprem yüzünden yüzlerce, binlerce vatandaş can vermesin, evsiz, barksız aç, malul kalmasın... Sadece cumhuriyet döneminin felaketleri:

1939 Erzincan Zelzelesi'nde 32.372, 1943'te Ilgaz'da 4.016, 1944'te Düzce'de 1381, 1946'da Varto'da 833, 1951'de Kurşunlu'da 50, 1953'te Yenice - Gönen'de 265, 1963'te Gönen'de 25 1966'da Varto'da 2.283, 1967'de Pülümür'de 112, 1968'de Bartın'da 27, 1969'da Alaşehir - Sarıgöl'de 40 vatandaş can vermiştir.

Bu felaketlere geçen hafta 1084 vatandaşın ölümüyle sonuçlanan Gediz Depremi eklemiştir.

Egemen sınıflar sözcülerinin ve iktidarda bulunan politikacıların beyanına bakılırsa, bütün bu depremler, **«Takdiri İlahi»**dir. Türkiye'ye Ortaçağ düzenini getirmek isteyen ümmetçilere bakılırsa, din ve ahlak kurallarını hiçe sayanlara, mini - etek giyenlere verilmiş **«ilahi bir ceza»**dır.

Her depremden sonra oynanan klasik bir oyun vardır.

- Önce gazetelerde 120 punto, 144 punto felaket manşetleri, karartılmış başlıklar...
- Ardından Cumhurbaşkanı (ki bu defa neden sonra deprem bölgesine gitmek lutfunda bulunmuştur), Başbakan, bakanlar, parti temsilcilerinin deprem bölgesinde cevelanı.
- Onun ardından Başbakan'ın, gerekli tedbirlerin alındığına dair beyanı ve **«Herşeyi yeniden yapacağız»** vaadleri.
- Onunla beraber, muhalefet sözcülerinin, yardımların mahalline zamanında yetiştirilmediğine dair demeçleri, yani **«Biz işbaşında olsaydık, bu yardımlar hemen elinize geçerdi»** misullü göz kırpmaları...

Ondan sonra yardım kampanyaları, Kızılay çadırları, gazetelerin tiraj almak için düzdükleri yardım kervanları, yurt dışından gelen yardımlar vs... vs...

Gelen yardımların, felaketzedelerin eline geçmeden vurguncuların elinde eriyip gitmesi... Yıkılan evlerin yerine yenilerinin yapımında bir yığın ihale, inşaat yolsuzlukları ve ondan sonra kulağının üstünde kış uykusuna yatma!

Hayır... Bu öyle iki kelimeyle **«takdiri ilahi»**ye bağlanacak bir olay değildir. Elbette, tabii afetler karşısında insanoğlunun yapabileceği şeyler sınırlıdır. Ama deprem bölgesinde bulunan bir Türkiye'de, gerçekten halka dönükse, halkın iktidarı ise, hükümetlerin yapabileceği çok şeyler, alabileceği çok tedbirler vardır.

Nitekim depremleriyle ün salan Japonya'dan gelen bir uzman, Varto deprem bölgesinde yaptığı incelemelerden sonra şu açıklamayı yapmıştı: **«Bu kadar can kaybı olmasının tek nedeni, iptidai konuttur...»**

Son Gediz Zelzelesinin gazetelerde çıkan fotoğrafları da incelenirse, yerle birolmuş yapıların yanında sapasağlam, dimdik duranları da göze çarpmaktadır. Betonarme yada ahşap olsun, bazı binalar yıkılmış, bazıları yıkılmamıştır.

Bunun bir nedeni olmalıdır. Dolayısıyla, sorumluları da...

Deprem bölgesi bir ülkede yapılacak binalarda uygulanacak yapı sistemleri vardır. Betonarme yapılar için mutlaka uygulanması gerekli deprem hesapları vardır. Bu hesaplar uyarınca kullanılacak demir miktarı, beton dozajı ve gronülometrisi vardır.

Yıkılan binaların fotoğraflarında unufak olmuş beton kolonlar ve döşemeler görülmektedir. Kum gibi dağılan bu betonarme yapı parçalarından tek tük ince demirler fırlamıştır.

Deprem bölgeleri dışında bile, beton demirleri ve bağlantıları için yapı yönetmelikleri asgari ölçüler vermiştir. Yıkılan binalarda bu asgari ölçülere bile uyulmadığı görülmektedir. İnşaat mühendisleri - başbakan hariç - mutlaka bu binalarda inceleme **yapmalı**dırlar. Kullanılan beton **dozajı** ve demir miktarını saptayıp açıklamalıdırlar. Binlerce insanın ölümüne neden olan bu binaları yapan ve yapımına izin veren yetkilerden hesap sorulmalıdır. Suçları:
Ölüme sebebiyettir.

Sorumluluk bu kadarla da bitmemektedir. Bu hesap, sadece cumhuriyet döneminde yapılan betonarme binaları inşa edenlere yada inşasına izin verenlere ait olmaktan da ileridedir. Ya betonun, demiri yüzünü görmeyenler. Vatandaşın yiyeceğinden, içeceğinden keserek başını sokmak için kendi elleriyle diktiği derme çatma yapıların sorumluluğu kime aittir? O evi kendisi yapana mı?

Nerede ülke çapında konut planlaması? Nerede her vatandaşın bu plana göre insanca yaşayabileceği konutlar? Bunları yapmak, vatandaşın görevi midir? Kendisinden 18 yaşına gelince üniforma giymekten, üç-beş kuruş kazanınca vergi kesmekten başka birşey düşünmeyen devletin görevi değil midir, bu ülke çapında planlamaya uygun konut yapmak? Konut adaletini sağlamak?

Ama mümkün mü? Devlet kimlerin elinde? Devlet askeri okuldan çıkıp elli yıl bürokratik kademelerde yükselirken 100 milyon liralık gayrimenkul sahibi olanların, üç beş günlük başbakanlığı döneminde kardeşlerine milyonlarca lira kredi açtırıp devletin arsalarını yok bahasına kendi sülalesine peşkeş çekenlerin elinde? Boğaz sahillerinde hela taşları Avrupa'dan getirtilmiş milyonluk kaşaneler dikilirken, büyük kentlerde gökdelenler yükselirken Anadolu'daki, gecekondu bölgesindeki insanın konut derdini kim düşünür, kim sorar? Deprem koşullarına göre bina yapımından vazgeçtik, acaba emlak spekülatörlerinin devletin kaderini elinde bulundurduğu bu ülkede vatandaşa başını sokabileceği bir **köstebek yuvası** sağlayabilmek için ne yapılmaktadır ki?

Evet, bu binlerin ölümünde birinci derecede, devleti elinde bulunduran egemen sınıf mensupları ve uşakları sorumludurlar.

Ayrıca, bütün mimarlar ve inşaat mühendisleri ve onları yetiştiren eğitim kurumları da sırayla sorumluluk taşımaktadırlar. Parasız pulsuz, malzemesiz, yeterli bilgiden yoksun, kuşuçmaz yörelerde başını sokacak dam yapmaya çabalayanları yalnız koyanlar da sırayla sorumludurlar.

Deprem bölgelerinde yerle bir olan evlerin çoğu (hele köylerdekinin tamamı, değil şiddetli depremle, kuvvetli bir tekmeyle bile yıkılır. Çünkü taş ve çamurdan örülmüştür. Demir, çelik, çimento, arsa, devlet bankalarının kredileri onların elinde değil ki, sağlam konutlar yapsınlar kendilerine. Dolandırıcıların, üçkağıtçıların elinde...

Şu İstanbul'da bir deprem olsa, ilkin nereler yıkılır dersiniz? Taşlıtarla, Sağmalcılar, Zeytinburnu, Alibeyköy, Kağıthane değil mi?. Kuşkusuz evet. Polisin salladığı ilk kazmayla yıkılıveren kondu dayanır mı hiç depreme?

Bir de, müteahhidin, aracının alabildiğine hırsızlık ettiği kamu binaları, kooperatif yapıları v.b.

Ama İnönü'nün Taşlık'taki köşkü, boğazın kıyılarına sıralanmış villalar, Teşvikiye, Nişantaş vb. yerlerin gökdelenleri yıkılmaz kolay kolay. Bunlar, üçbeş kuruş için kurşunlanan işçinin sırtından çarıklık gön gibi çıkarılan paralarla, devlet bankalarından aşırılan kredilerle yapılmıştır. Ve işte bu insanlardır Türkiye'de iktidar edenler ve de muhalefet edenler!

«Herşeyi yeniden yapacağız» uyutmasıyla milleti bir kez daha kandırıp, **«Ölen ölmüş, kalan sağlar bizimdir»** diyerek girişilen yardım kampanyaları ise ayrı bir rezalettir. Varto depremine gelen gıda yardımı konservelerin, paketlerin İstanbul'un lüks şarküteri mağazalarında satıldığını görenler, Gediz'e gelen yardım malzemesinin akıbetinin de aynı olacağını bilmektedirler. Çünkü düzende ve mekanizmada hiçbir değişiklik yoktur, üstelik ölü soyucu nebbaşlar bu defa daha ustalaşmıştır.

Şimdi bir yandan Kızılay, bir yandan merhametli vatandaşlar felaketzedelere yardım yağdırmaktadırlar. Yurt dışından çeşitli ülkelerden gıda ve malzeme yardımı gelecektir. Ama bunların çoğu felaketzedelerin eline ulaşmayacaktır. Nitekim daha şimdiden felaketzedelerin yardım malzemelerinin çapulcuların eline geçtiğine dair şikayetleri parlamentoya aksetmiştir. Bu yardım soygununda, kısa zamanda birkaç açıkgöz daha milyoner olacaktır. Ve Beyoğlu'nun, Şişli'nin, Nişantaşı'nın şarküteri mağazalarının vitrinleri biraz daha çeşitlenecektir!

Demirel demektedir ki: **«Kimse açıkta kalmayacak...»**

Bu demektir ki: **«Kısa zamanda birkaç müteahhit daha zengin olacak...»** Ne yazık ki, bu defa Süleyman Bey'in biraderi Şevket Bey, daha önce Varto'da kokusu çıktığı için, bu **«kimseyi açıkta bırakmama»** nimetinden nasibini alamayacak...

Hafızası kuvvetli olanlar bilirler: Varto Depremi olduktan sonra da **«Kimsenin aç ve açıkta kalmaması için»** bir komite kurulmuş, başına da bir müteahhit getirilmiştir. Müteahhit ilk iş olarak, deprem bölgesinde kurulacak barakaların kereste işini Demirel'in biraderi Şevket Demirel'e vermiştir.

Bu işte keresteci vurmuş, malzemecisi vurmuş, nakliyecisi vurmuştur. Varto'da yaptırılan 1044 barakanın her biri 3.501 liraya mal olacakken müteahhitlere 6.000 liraya ihale edilmiş, müteahhitler bir kalemde 2.607.912 lira çarpmışlardır.

Felaketten canını şimdilik kurtaran bu kadın artık aç ve açıkta kalmayacak mı?

FELAKETZEDE BİR ÇOCUK
— Ona gelen yardım kime gidecek? —

Üstelik toprak taban, oluklu saçtan çatı... Mutfak, baca, pencere, ocak, hela gibi en gerekli aksam da yoktur bu 6.000 liralık müteahhit işi barakaların.

Bu baraka rezaletine felaketzedeler büyük tepki göstermiş, fakat müteahhit cezalandırılacağına, t:kdir edilerek bir bakanlığın müsteşarlığına tayin edilmiş; basında bir süre kızılcakıyamet koptuktan sonra her şeyin üstüne bir sünger çekilmiştir.

Gediz deprem bölgesini ve felaketzedelerini de aynı akıbet beklemektedir.

Binlerce ölü, onbinlerce evlad, ana, baba acısı içinde insan; ve öte yanda onların felaketini sermaye yapıp yeni vurgunlar yapmaya hazırlanan «özel teşebbüs!»

Ve başka yörelerde, her an yeni bir deprem, yeni bir felakette can vermeğe hazır milyonlarca sahipsiz Anadolu insanı...

Binlerin katilleri kimlerdir?

Katiller bellidir?

Bu, **«takdiri ilahi»** değil, **«Cürm-ü sınıfi»**dir.

Elbet birgün o sınıf, mensuplarıyla ve uşaklarıyla tarihin sanık sandalyesine oturtulacaktır.

Paşa, elli yıl sonra işbirlikçiliğini belgeledi!

Milli mücadelenin Garp Cephesi Komutanı İsmet İnönü, İkinci İnönü Zaferi'nin 49. yıldönümünde, **«emperyalizmin işbirlikçisi»** olduğunu kesinlikle belgelemiştir.

Küçük burjuva kuyrukçularının bir zamanlar «Anti - emperyalist mücadele»nin tabii lideri olarak gördükleri İsmet İnönü, bu yıldönümü dolayısıyla kendisini ziyaret eden gençlere, Türkiye'nin bağımlı olmadığını ve bir bağımsızlık mücadelesinin, yani - antiemperyalist bir mücadelenin sözkonusu olamayacağını açık seçik söylemiş, üstelik NATO'yu da Amerikan emperyalizminin aracı olarak görmediğini açıklamıştır.

CHP'nin dümensuyundaki Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonuna mensup gençlerin **«Garp Cephesi Komutanı»** olarak kendisine verdikleri mektuptaki görüşleri eleştiren İnönü, **«40 yıl önce Türk ulusuna kazandırdığımız zaferlerle sağlanan Bağımsız Türkiye artık yoktur»** cümlesine karşı çıkarak, **«Bu yanlış, Bağımsız Türkiye bugün de eskisi gibi vardır.»** demiştir.

Amerika'nın Türkiye'yi sömürdüğünü de reddeden İnönü, yeraltı kaynaklarının işletilmesi konusunda gençlere şu itirazı yapmıştır: **«Dış memleketlerle yeraltı servetlerimizin işletilmesi hususunda bir düşmanlık konusu açmak doğru değildi-. Zorla alamazlar bizden. Hiçbir şeyi zorla almıyorlar. Ve alamazlar. Böyle iddiaları da yok.»**

Türkiye'nin dış politikasında Amerika'ya da, Rusya'ya da düşmanlık gütmemesi gerektiği gibi soyut bir iddia da ortaya atan İnönü, partili gençlere parti olarak NATO'da kalmayı savunduklarını hatırlatmış, kendisine verilen mektuptaki «NATO, Amerikan emperyalizminin aracı olmaktan çıkarılmalıdır» şeklindeki cümleyi eleştirerek NATO'yu şöyle savunmuştur:

«NATO'da böyle bir mahiyet yoktur. NATO içinde müttefiki devletler vardır. Bunlar Sovyet Rusya'ya karşı yapılmıştır. Sovyet Rusya'ya en yakın olan Amerika'dır. Ters anlıyorsunuz. Amerika Sovyet Rusya ile ayrı münasebet halindedir. Anlaşmaya çalışıyorlar. Bu görüşmelerden ne çıkacak diye ikisinden de biz endişe ediyoruz. NATO'dan çıkalım, büsbütün havada kalalım. Bunu istiyorlar. Bir tehlike görüldüğü zaman, kim gelirse onun eteğine yapışmağa mecbur olacağız. Müttefik istemeyen, ittifaklardan kaçınan devlet yeryüzünde yoktur. NATO, Amerikan emperyalizminin aracı değildir.»

İşte koskoca Garp Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın yarımyüzyıl sonra vardığı hazin nokta! Daha doğrusu, Lord Curzon'un Lozan kahramanı İnönü'ye yarımyüzyıl önce haber verdiği nokta!

Tıpkı Milli Güvenlik Kurulu bildirisi gibi, İnönü'nün bu şaheser demeci karşısında şaşıp kalma yarışına giren küçük burjuva kuyrukları hiç şüphesiz apışıp kalmışlardır. Hele, bir zamanlar İnönü'nün üstüne laf ettirtmeyen anlı şanlı fıkra yazarları, küçük burjuva ideologları, sol kemalistler, adeta günah çıkartma yarışı içerisinde Paşa'ya saldırmaktadırlar.

Neden şaşmalı? Aslında, tıpkı MGK gibi, Paşa da sınıfının gereğini yerine getirmektedir. Esen rüzgara göre konuşacaktır. Beş yıl önce Paşa bağımsızlık mücadelesinden dem vurmuşsa, kuvvetli olmağa başlayan bir sosyalist hareketin karşısına Ecevit'in deyimiyle **«duvar çekmek»** zorunda olduğu için öyle konuşmuştur. Ama finans - kapitalin iğrenç komploları ve keskin sosyalistlerimizin laf şehveti içinde sosyalist hareket bugün kitlelerden kopmuş, bölük pörçük olmuştur. Öyleyse, küçük burjuvazinin piri İsmet Paşa, elbette Amerika'yı da savunacaktır, kapitalizmi de savunacaktır, devrimci gençliğe de saldıracaktır... Hele o Paşa, 50 yıl önce küçük bir subay iken, yarım yüzyıl bürokrasinin en üst kademelerinde saltanat sürerken dünyalığını yapmayı da ihmal etmemiş. 100 milyona yakın bir servetin üstüne oturmuş, büyük burjuvaziyle, finans - kapital ile tamamlaşmışsa...

Şimdi bütün sorun, CHP içinde patlak veren çatışmada sivri uç olarak görünen Genel Sekreter Bülent Ecevit'in, liderin bu beyanları karşısında takınacağı tavırdır. Zira, parti içindeki Göbekçi'lerin kendisine yönelttikleri saldırılar karşısında Ecevit, «Biz Paşa ile aynı şeyleri söylüyoruz» diyerek savunmaya geçmiştir.

Şimdi Paşa'nın düşüncesi, tavrı, safı açık seçik ortaya çıkmıştır.

Parti içindeki anlaşmazlığı çözmek için Büyük Kurultay'ı bir an önce toplantıya çağıran Bay Ecevit:

1. Türkiye'nin eskisi gibi bağımsız olduğuna inanmakta mıdır?

2. Yeraltı servetlerimizin işletilmesindeki sömürüden dolayı Amerika'ya ve diğer emperyalist devletlere karşı savaş verilmesine Ecevit de taraftar değil midir?

3. Dünyada müttefik istemeyen, ittifaklardan kaçınan hiçbir devlet olmadığına (koskoca Üçüncü Dünya ülkeleri ortada dururken) Ecevit de inanmakta mıdır?

4. «NATO, Amerikan emperyalizminin aracı değildir» sözüne Ecevit de katılmakta mıdır?

İşte CHP Kurultayı'nın düğüm noktası bu sorulardadır.

Eğer Bay Ecevit bu sorulardan herhangi birine İnönü'nün cevapları istikametinde cevap verirse, Ecevit'in devrimciliği, anti - emperyalistliği diye bir şey söz konusu olamaz. O takdirde Ecevit'in, Satır'dan da, Erim'den de hiçbir farkı yoktur. Mesele sadece bir kişi ve **«etraf»** kavgasıdır. Post kavgasıdır.

Eğer Bay Ecevit bu sorulardan herhangi birisine İnönü'nün cevapları istikametinde cevap vermezse, o zaman da genel sekreterlikte suyu ısınmış demektir. İnönü'ye rağmen CHP'de genel sekreterlik yapılamayacağı denemelerle sabit olduğuna göre, önümüzdeki kurultayda CHP delegeleri yeni bir genel sekreter seçmek durumundadırlar.

Bozkırda'da Zorbalık kol geziyor

Bozkır'da yapılacak olan Açlık ve Yoksulluk Mitingi'nin bildirisini dağıtan, aynı zamanda miting tertip komitesi üyesi olan Çat Köyü'nden Mehmet Yılancı, Mehmet Akgül, Mustafa Arı Bademli Köyünde köy imamının kışkırtması üzerine köylüler tarafından dövülmüşler ve kurşun yağmuruna tutulmuşlardır. Bu arada devrimci köylüleri ve Dev - Genç'e mensup öğrencileri Dere Köyü Belediye Başkanı, kaymakama şikayet etmiş, kaymakam mitingin kanuni olduğunu, engellenemezliğini söyleyince, Dere köyü Belediye Reisi Ankaraya gidip durumu İçişleri Bakanlığına bildirmiştir. Bunun üzerine Konya Valisi, alay komutanı, Konya Emniyet Müdürü Bozkır'a gelmişlerdir.

Mitingçi köylüler Sobran köyüne sokulmamışlar, Asarlık'ta bir grup, da mitingin engellenmesi için hazırlanmış, mitingçilerin öldürülmesi için müftüden fetva istemiştir. Konya Mücadele Birliğine bağlı 10 kamyon karşı mitingcinin de Bozkır'a gideceği öğrenilmiştir.

Öte yandan Konya - Bozkır arasında çalışan kamyonları sivil ve resmi polisler Çumra yolunda durdurarak, hüviyet yoklaması yapmışlar. Bozkır'lı olmıyan öğrencileri tutuklamışlardır.

BİR FELAKET ÇADIRI
— Konuttan daha güvenli —

Kars TiP il Başkanı dövüldü

Türkiye İşçi Partisi Kars İl Başkanı Ayhan Soysal, TİP ilçe kongresini yapmak için gittiği Iğdır'da polis tarafından feci şekilde dövülmüştür.

Kaymakam - polis - MİT üçlüsünün düzenlediği bir komplo sonucu, Soysal, polis tarafından karakola götürülerek hükümetin manevi şahsiyetine hakaret ettiği gerekçesiyle falakaya yatırılmış, ayaklarına su dökülerek sabaha kadar ağır şekilde hırpalanmıştır.

Bu gayri insani ve faşizan tutumu protesto için Kars'lı 25 avukat, Başbakan'a, İçişleri Bakanı'na, Cumhurbaşkanı'na, Türkiye Barolar Birliği'ne, valiye ve kaymakama birer telgraf çekmişlerdir. Ayrıca, **«Halkımıza»** başlığını taşıyan bir bildiri yayınlayarak hükümetin anayasa dışına düştüğünü belirtmişlerdir.

Kars'lı devrimciler, **«Kapitalizmin hizmetlilerinin TİP Kars il başkanı Avukat Ayhan Soysal'a karşı girişmiş oldukları bu tertip ve dövme olayı, bugüne kadar tüm devrimcilere karşı yapılmıştır. Biz sosyalistler şuna inanıyoruz ki, bu düzen yaşadıkça, bu namussuzluklar da yaşayacaktır. Ama devrimciler hiçbir zaman sosyalist mücadelenin zaferi için girişmiş oldukları yoldan dönmeyeceklerdir. Kahrolsun faşistler... Kahrolsun kapitalizm... Yaşasın Sosyalist Türkiye...»**

Liseli gençlerin beyinleri artık yıkanmayacak

Liselilerin, öğrenci mübadelesi maskesi altında Amerikan emperyalizmi tarafından şartlandırmasının aracı olan AFS'in Türkiye'deki derneğinin kongresi geçtiğimiz hafta içerisinde Pera Palas salonunda yapılmıştır.

Daha önceki yıllarda bu öğrenci mübadelesi çerçevesi içerisinde Amerika'ya giden öğrencilerin üye olarak katıldığı kongrede konuşmacıların çoğu, Amerikan emperyalizminin kültür alanında AFS'i önemli bir silah olarak kullanıldığını açıklıyarak derneği kapatmak yolunda hareket edilmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Yapılan oylamada üyelerden 69'u kapanma yönünde oy kullanmalarına rağmen, 38 üye kapanmama yönünde oy kullandığı için tüzükçe gereken üçte iki çoğunluğu elde edememişlerdir. Daha sonra verilen bir önergede ise öğrenci mübadelesinin durdurulması istenmiş, bu istek 69'a karşı 9 oyla kabul edilmiştir. Uygulanmasına başlanan karar gereğince bu yıldan itibaren liseli genç beyinlerin AFS planına uygun olarak Amerikalılar tarafından şartlandırılması engellenecektir. Kongrede daha sonra yapılan seçimi tek liste halinde seçimlere katılan devrimciler kazanmıştır. Ayrıca kongrede Amerikan emperyalizminin vahşetini anlatan ve AFS'in kültür alanında bir şartlandırma örgütü olduğu görüşünü yansıtan bir bildiri yayınlanmasıda karar altına alınmıştır.

Milli Güvenlik Kurulu gençliğe karşı bildiri ilë yetkisini aşmıştır

Siyasi iktidar ile askeri komutanlar işbirliği halinde

Devrimci gençlik emperyalizme karşı Türkiye'nin çıkarların. savunurken (altta) Genelkurmay Başkanı Orgl. Memduh Tağmaç ile Başbakan Demirel, gençliğe karşı husumet paktı yaptılar (Selda)

DEVRİMCİ gençlik, geçen hafta Kıbrıs konusunda emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı direnişini sürdürürken, bugüne dek üstüne toz kondurulmayan **«küçük burjuvazinin asker kesimi»nden** ağır bir darbe yemiştir. Özellikle **«milli demokratik devrim»** yada **«milli demokratik hareketler»**in vurucu, hatta öncü gücü olarak küçük burjuvazinin asker kesimini görenler için, gerek Milli Güvenlik Kurulu'nun yayınladığı bildiri, gerekse sivil mahkemelerin dahi serbest bıraktığı gençlik liderlerinin askeri mahkemelerce tutuklanması tam anlamıyla bir şok olmuştur.

Milli Güvenlik Kurulu, geçen cumartesi günü Cumhurbaşkanı Sunay'ın başkanlığında altı saat süren bir toplantı yapmış ve toplantıdan sonra Başbakan Demirel, kurulun bir açıklamasını gazetecilere okumuştur. Başta genelkurmay başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç olmak üzere kuvvet komutanlarının ve bazı bakanların da katıldığı toplantıdan sonra yayınlanan bildiri de özetle şöyle denilmektedir.

«Son günlerde üniversite şehirlerimizde meydana gelen üzücü olaylar üzerinde önemle durulmuştur. Üniversitelerimizin bulunduğu bazı şehirlerde meydana gelen hadiseler, üniversite özerkliği sınırlarını aşmış, öğretim hürriyetini zedeler, vatandaşı tedirgin eder mahiyette görülmüştür. Üniversiteler ilim ve irfan yuvalarıdır, öylece kalmalıdır. Silahlı kişilerin barınağı haline gelmesi, hiçbir şekilde terviç olunamaz.

«Milli Güvenlik Kurulu... kanunlara uygun masum gösteriler olmak mahiyetini kaybedip silahlı çatışmalar haline gelen, adına artık gençlik hareketi denilemeyecek davranışlar hiçbir şekilde tasvip etmez.

Kurulduğu tarihten beri ilk defa kamuoyuna açık bir bildiri ile çıkan Milli Güvenlik Kurulu, aslında, çeşitli hukuk otoritelerinin de belirttiği gibi, anayasanın kendsine tanıdığı yetki sınırlarını aşmıştır. Ancak görülmektedir ki, bu yetki aşmayı gerek iktidarın başı, gerek onunla işbirliği halindeki yüksek komutanlar, gerekse toplantıya başkanlık eden cumhurbaşkanı göze almışlardır.

Esasen, bir gün önce Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu Genel Başkanı **Attila Sarp**'ın askeri mahkemece tutuklanmış olması, böyle bir bildirinin ön habercisi olmuştur. Bilindiği gibi Sarp kendisine isnad edilen suçlara rağmen sivil mahkeme tarafından serbest bırakılmış, fakat Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Mahkemesi derhal kendisini tutuklamıştır. Bunu, aynı mahkemenin yine Dev Genç üyesi altı öğrenci hakkında verdiği tutuklama izlemiştir.

Milli Güvenlik Kurulu'nda yüksek komutanlarla iktidar başlarının devrimci güçlere karşı işbirliği o kadar açıktır ki, Milli Güvenlik Kurulu yukarıdaki bildiriyi yayınlarken Adalet Partisi Senatörü Rıfat Öztürkçine de, öğrenci derneklerinin politika ile uğraşmamasını öngören bir kanun teklifini meclise vermiştir.

Siyasi iktidar ile yüksek komutanların işbirliğinin yurt sathındaki acı meyveleri derhal toplanmağa başlamış ve Karabük ile Adana'da iki seri tevkifat birbirini kovalamıştır.

Bilindiği gibi, maden işçilerinin yoğun bulunduğu Karabük Bölgesi'nde TİP üyelerinin ve devrimci gençlerin en küçük faaliyet göstermeleri hakim çevreleri tedirgin etmekte, kiralık zorbalar tarafından sosyalist militanların üzerine saldırılmakta, polis de onlarla işbirliği yaparak gençleri karakollarda işkenceden geçirmektedir.

Milli Güvenlik Kurulu bildirisinin yayınlanmasından bir gün sonra Karabük'teki resmi makamlar ve tutucu çevreler daha cüretli hareket ederek **«Sömürücüye Yumruk»** ve **«Emek»** dergileriyle, **«Toplum Polisi kaldırılmalıdır»** bildirilerini dağıtan Sosyalist Gençlik Örgütü üyesi 23 genci **«kin ve adavete teşvik»** iddiasıyla tutuklatmışlardır.

Ellerindeki dergi ve bildirileri dahi dağıtmaya fırsat bulamadan Sulh Ceza Mahkemesi kararıyla tutuklanan gençler şunlardır: **Adnan Celayir, Nezih Güler, Şafak Köpük, Ali İhsan Yalın, Süha Özdal, Devrim Koçak, Doğan Turan, Hayrettin Seçmen, Nahit Barut, Kadri Polat, Halit Rıza Gülşener, Necati Kabay, Kadri Alpay, Nazım Genç, Saim Ergin, Onur Uslu, Bali Polat, Orhangazi Erdal, Orhan Taras Tekeli, İhsan Över, Oktay Zor, Yıldırım Eryılmaz ve İhsan Yalçın.**

Oysa, Basın Kanunu'nun 16. maddesinin açıklığı karşısında yapılacak bir koğuşturmanın muhatabının yazıyı yazanla gazetenin sorumlu müdürünün olması gerekmektedir. Nitekim bugüne kadar suç sayılan bir yazının yeraldığı gazeteyi dağıttığı için tutuklanan gazete müvezzii görülmemiş ve duyulmamıştır. Gençlerin avukatı Enis Coşkun, bu hususu tutuklama kararına itirazında belirtmişse de, mahkeme tutumunda ısrar ederek gençleri hürriyetinden mahrum bırakmakta direnmektedir.

Öte yandan yine Milli Güvenlik Kurulu bildirisinin yayınlanmasından bir gün sonra Adana'da dört lise öğrencisi, Amerikan Konsolosluğu'na sabotaj yapmak iddiasıyla polis tarafından yakalanmışlardır. Polis, Ceyhan Özel Koleji öğrencileri **Mehmet Hayta** ve **Hüseyin Cerit**'in ellerinde benzin bidonu ve Ceyhan Lisesi ikinci sınıf öğrencisi **Mehmet Altınkulaç** ile Sanat Okulu öğrencisi **Abdullah Yanar**'ın ellerinde dinamit lokumları ve fitilleri bulunduğunu iddia etmiştir.

Erzurum'da da Atatürk Üniversitesi'nin devrimci öğrencileri askeri kuvvetlerin gözü önünde sağcıların saldırısına uğradıkları halde, yine de tutuklananlar devrimci gençler olmaktadır: MGK bildirisinden sonra Erzurum'da tutuklanan gençlerin sayısı 12'ye yükselmiştir.

Terörün İstanbul'da da uygulaması devam etmektedir. Edebiyat Fakültesi'nde sağcı profesör Faruk Timurtaş ve bazı sağcı öğrencilerin boykot kırıcılık yapma istekleri üzerine, onların ileri geri konuşmalarını engelleyen Edebiyat Fakültesi Talebe Temsilcisi **Vural Yıldırımoğlu** ve beş arkadaşı, nöbetçi sulh ceza mahkemesince tutuklanmışlardır. Yıldırımoğlu ile birlikte tutuklanan **Selman Kaya, İbrahim Özdemir, Necdet Dizman ve Ali Kırmızıçiçek** hakkında ayrıca Çapa Öğretmen Okulu Müdürü Ayhan Doğan'ı dövmekten dolayı da tahkikat yürütülmektedir.

Milli Güvenlik Kurulu'nun fetvası ile resmiyet kazanan bu terör kampanyasının en çilekeş kurbanlarından biri hiç şüphesiz devrimci gençlik lideri **Deniz Gezmiş**'tir.

Yıldız Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde Battal Mehetoğlu'nun öldürülmesi olayından sonra tutuklanan **Deniz Gezmiş** ve **Cihan Alptekin** hakkında yürütülmekte olan koğuşturma hâlâ bitirilmemiştir. Aradan aylar geçtiği halde haklarında dava açılmamış bulunan Gezmiş ve Alptekin hakkında tahliye kararı da verilmemektedir.

Milli Güvenlik Kurulu ile, askeri mahkemesi ile, Danıştayı ile, askerlik şubesiyle sürdürülen bu terör kampanyası karşısında. Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu bir bildiri yayınlamıştır.

Hemen belirtelim ki, Dev - Genç'in bildirisi, bir sosyalist gençlik örgütüne yakışır nitelikte olmamış, yine küçük burjuva sloganlarına ağırlık verilerek, hatta işçi sınıfı ideolojisinin emrettiği **«Demokratik Halk İktidarı»**nın başına yine küçük burjuvaziye hoş görünmek için bir «milli» sıfatı takarak yalpalamalar yapmıştır.

İşçi sınıfı örgütleri ve yandaş örgütler, bu son terör ittifakından sonra, özellikle küçük burjuvazinin durumunu daha sağlıklı değerlendirmek ve mücadelelerini ona göre yönlendirmek zorundadırlar.

Tütün Ekicileri İlgilileri Uyarıyor

Türkiye Tütün Ekicileri Sendikası Genel Merkezi adına Genel Başkan Baki Kolalan ve Genel Sekreter Faruk Türk, geçen hafta önemli bir bildiri yayınlayarak gün geçtikçe daha vahim hal alan tütün sorununa dikkati çekmişlerdir. Bildiri şöyledir:

«Tütün ekimi ile geçinen yüzbinlerce aile, tütün piyasalarının bu yılında da sorunlarına en küçük bir ilgi görmeden gittikçe zorlaşan hayat şartları ile karşı karşıya kalmışlardır. Borçlar ve ihtiyaçlar birbirini kovalar, tütünün maliyeti gittikçe yükselirken tesbit edilen fiatlar da yine bir artış olmamış ve ekici kaderine terk edilmiştir. Tütün piyasası tüccarların hakimiyeti altına geçmiş, ekiciler kapılardan kapılara koşmuş, alım temposu pek yavaş olan tekel'in tutumu ekiciyi adeta tüccarın insafına terketmiştir. Tüccarlar milyonlarca vergi kaçırırken ekiciler bir evvelki yılın borçlarıyla başbaşa kalmışlardır.

«İlgilileri uyarıyoruz: Beşikten mezara, hayatlarında bir gün bile mutlu bir yaşam görmeyen yüzbinlerce tütün ekicisinin sorunlarına ciddi bir şekilde eğiliniz. Ekiciyi oy tarlası olarak düşünenler, beş on tüccarı milyonlara tercih edenler, hayatlarının en büyük suçunu işlemektedirler.

«Bu güne değin, çeşitli kuruluşlar tütün sorunu hakkında çeşitli görüşleri ileri sürdüler. Bunlar ne ciddi bir araştırmanın mahsulü nede meseleyi üreticinin çıkarları açısından değerlendiren görüşler değildi. O bakımdan konuyu yalnız üreticilerin kurduğu sendikamız bütün ayrıntıları ile inceliyerek aşağıdaki görüşleri tesbit etmiş bulunmaktadır.

«1 — Tütüne elverişli olmayan ve dünya pazarının tutmadığı bölgelerin dışında tütün ekimine müsaade verilmemeli, politik nedenlerle ruhsat verilmiş bölgelerin ruhsatları iptal edilmelidir.

«2 — Tütün elverişli bölgelerin aile ziraatı olma niteliği korunmalı, bunun içinde geçimleri yalnız tütünden olan ailelere tütün ekimi imkanı sağlanmalı ve tütün ekimi, ailelerin gücüne göre, ailenin her ferdi için kır arazide 4000 metrekare, kır tabanda 3000 metrekare olarak sınırlandırılmalıdır.

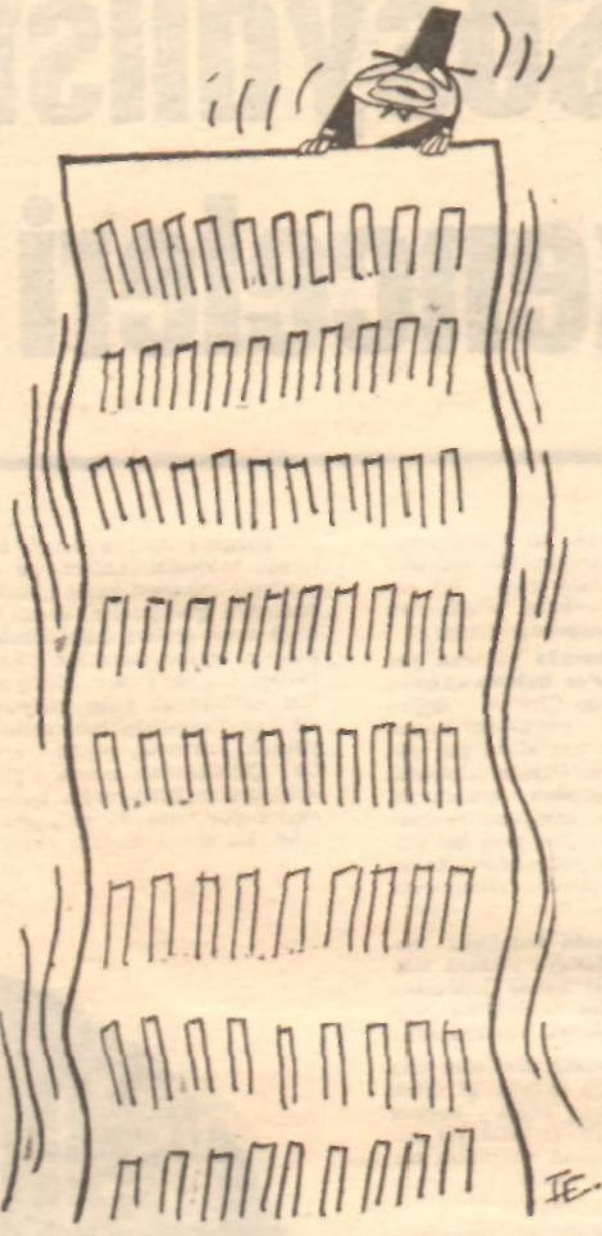
«3 — Kredi müesseseleri günün ihtiyaçlarına göre ayarlanmalı ve her ekiciye dönüm başına 400.— Tl. kredi verilmelidir.

«4 — Tütün politikası ile ilgili uygulamalarda yalnız ekicilerin kuruluşu olması nedeni ile sendikamızın (TÜRKİYE TÜTÜN ÜRETİCİLERİ SENDİKASI) görüşleri alınmalı, olumsuz yönleri anlaşılmış bulunan tütün tekeli kanunu yeni baştan çıkarılmalıdır.

«5 — Tütün ticaretinde tarafsız bir dış politika uygulanarak yeni pazarlar bulunmalıdır.

«6 — Randımanlar sır olarak kalmamalı her tütün üreticisi malının randımanını tesbitlerde öğrenmeli ve randımanların birim fiatları ile baş ve taban fiatları Devlet Radyo'larından Hükümetçe ilan edilmelidir.

«Ekicilerin içinde bulundukları yoksulluktan kurtulmaları ancak bu şartlarla mümkündür. Önemli olan husus tütün ekiminin enflasyonist gidişine son vermek, iyi kalite tütün yetiştirmektir. Uygulanacak ciddi bir tütün poltikası neticesinde Türk tütününün istikrarlı piyasa bulması mümkün olabileceği gibi, tütün üreticileri de nisbi bir refaha kavuşmuş olacaklardır.»

— EYVAH! Gene kim sallıyor ortalığı!..

"Terör„e adalet de alet edilmektedir

Enis COŞKUN

SON aylarda, ve özellikle şiddetini artırmış olarak son günlerde Türkiye'deki devrimci gençlik arasında yoğun bir tutuklama girişimi su üstüne çıkmış bulunmaktadır.

Ülkenin doğusundan batısına, güneyinden kuzeyine ve ufaklı büyüklü hemen tüm kentlerinde her geçen gün yeni yeni tutuklamalar duyulmaktadır. Belli olan odur ki, bu yaygınlık ve bu genellik elbette bir rastlantı sonucu değildir. Hiç kuşkusuz yurt çapında bir genel planın uygulanmakta olduğu ilk bakışta göze batmaktadır.

Uygulanmakta olan bu genel plan bir terör planıdır ve kurbanlarını Türkiye'deki devrimci güçlerden seçmektedir. Çünkü, bilindiği gibi, 27 Mayıstan buyana Türkiye'de bir devrimci potansiyel gelişip güçlenmektedir. Buna karşılık iktidar, boğazına kadar çözümyolları bulamadığı bir krizin içine gömülmüştür. Aslında Türkiye'de hakim sınıflar iktidarının başına gelen hal, emperyalizmin dümensuyunda bir politikanın sahibi olan tüm benzer iktidarların başı üzerinde tıpkı bir kara bulut gibi dolaşmaktadır. İçine düşülmüş krizden kurtulma olanağı bulamıyan iktidar kamuoyunun dikkatini başka bir yöne çekmeye karar vermiştir. Bu gibi hallerde eskiden genellikle emperyalizmin Akdeniz'de büyük kozu olan Kıbrıs sorunu halkın dikkatini çekecek bir paratoner olarak kullanılmaktaydı. Ne var ki, bu sefer krizin büyüklüğü ve öte yandan Kıbrıs sorununun, çok kullanılmasından ileri gelen, «alışılmışlığı» kamuoyunun dikkatlerini saptırmaya yeterli olamamıştır. Bunun üzerine bir başka yolun denenilmesine karar verilmiştir. Bu yeni yol, Türkiye'deki devrimci potonsiyel üzerinde bir terör havasının estirilmesidir. Böylece bir taşla iki kuş vurulması amaçlanmıştır: Birincisi Türkiye'mizi emperyalizmin sultasından çekip kurtaracak, sosyalizm yolundaki bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin kavgasını yapacak güce ve etkenliğe kavuşmak üzere bulunan devrimci potonsiyelin önünü çevirmektir. İkincisi ise kamuoyunun dikkatlerini bu uğurda estirilen terör havasına çekmek ve böylece mevcut krizi bir süre daha gözlerden saklamağa çalışmaktır.

Türkiye'deki devrimci potansiyelin üzerinde estirilmek istenen terörün arkasında yatan nedenlerin başında mevcut krizin halkta doğurduğu muhalefet gelmektedir. Çünkü, Türkiye'deki sosyalistler halk saflarında uyanan bu muhalefeti devrimci bir doğrultuda gerçek rayına oturtacaklardır. Bu girişim ise iktidarın; hakim sınıfların, tedirgin olmalarına yolaçmaktadır. Türkiyede emekçi sınıfların mutluluğu için sosyalistlerin sürdürmekte oldukları şerefli mücadelenin bugün için ön planda görülen militanlarr devrimci gençliktir. Bu nedenle iktidarın terörüne öncelikle hedef olmak durumundadırlar.

GERÇEKTEN emperyalizm ve onun dümensuyundaki hakim sınıflar ülkemizde sahneye koydukları terör planında, bugün için, ilk adım olarak **«devrimciler hapishanelere»** hedefini tayin ve tesbit etmişlerdir. Nitekim daha şimdiden Türkiye'mizde hapishanelere kapatılmış yüze yakın genç devrimci bulunmaktadır.

Bu sonucu alabilmek için iktidar, yani emperyalizm ve onun yerli ortakları olan hakim sınıflar, tüm olanaklarını seferber etmiş ve gerekli ortamı ve koşulları yaratmıştır. Ancak şurası da bir gerçektir ki, şayet hapishanelerdeki devrimci sayısı daha fazla değilse, bunun tek nedeni Türkiye'de adliyenin bağımsızlığı ilkesine gönülden inanmış yargıçların varlığıdır. Bu ne de olsa bir teminattır. Fakat yargılama usulündeki uygulamanın, bağımsızlığı kendine ilke edinmiş bir yargıcı dahi zaman zaman terörün bir çarkı haline getirebilecek nitelikte olduğunu da hiç bir zaman unutmamamız gerekir. Bunun böyle olduğuna da bir çok kereler tanık olmuş bulunmaktayız.

Bu niçin böyle olmaktadır? Hiç kuşkusuz öncelikle yargılama usulü kanunundaki Anayasamıza ve insanlığın bugün sahip olduğu hukuk espirisine ters düşen hükümler birinci nedendir. Hemen arkasından gelen ikinci neden ise, uygulamadaki usulün, usul kanunundaki usule ters düşen bir biçimde gelişmesidir. Bugün yargılama usulü, kanunu ve uygulaması ile birlikte, tamamen faşist bir karakter taşımaktadır. Böyle olunca bu usul çok kolay bir biçimde devrimciler üzerinde estirilmek istenen terörün aracı olabilmektedir. Adli mekanizmaya bir ölçüde de olsa sızacak emperyalizm, bu terörü sağlayabilme olanağını da elde edebilecektir. Şöyle ki, kanun hazırlık tahkikatı diye adlandırılan soruşturmayı ve koğuşturmayı yapma yetkisini savcılığa vermiştir. Gene kanunumuza göre savcı davada taraflardan birisidir ve öteki taraf da savunma makamıdır. Şu halde taraflardan birisinin yürüttüğü tahkikat sonunda hazırladığı dosya üzerinde yargılama yapılmaktadır. Aslında bu bir problem doğurmayabilir. Fakat savcının yürüteceği tahkikatın gizli olacağını da kanun düzenlemiştir. Düzenleme böyle olunca problemler de ortaya çıkar; bu doğal bir sonuçtur. Sanık diye ele alınan bir devrimci, büyük bir gizlilik içinde emniyet nezaretinde uzman polisler tarafından dövülüp ve türlü işkencelere uğratılmakta ve ondan sonrada düzenlenen dosya ile birlikte yargıç önüne çıkarılmaktadır. Yargıç önündeki sorgu da kanunumuza göre gizlidir. Böylece sanık gene savunma hakkından yoksun kalmaktadır. Günün geç saatinde yargıç önüne çıkarılan sanığın lehine dosyada hiçbir delil yokken, bir sürü polisin tanık olarak alınmış ifadeleri yeralmakta ve hepsi de sanığın suçlu olduğunu anlatmaktadır. Yargıç dosya içindeki kağıtlara göre sorgu yapıp tutuklama yada salıverme kararı verme durumundadır. Onun için de sanık tutuklanmaktadır. Kanun savcıya yapacağı hazırlık tahkikatı sırasında dosya içine sanığın lehine deliller koymasını da emretmiştir. Ama bugüne kadar ne yazık ki, biz hiç bir devrimcinin dava dosyasında bu hususa uyulduğunu görmedik.

ÖTEYANDAN sanık tutuklandıktan sonra bazen koğuşturmayı yürüten görevli, aradan aylar geçtiği halde bir türlü eli altındaki dosyayı bitirip mahkemede dava açamamaktadır. Böylece çoğunlukla sonunda beraat edeceği bir suçtan dolayı bir devrimci genç aylarca hapishanede tutulmaktadır. Bunun örneklerini geçmişte görmüştük ve halen de görmekteyiz.

Görülüyor ki, bugün Türkiye'de genel bir terör planı uygulanmakta ve uygulamada da, bağımsızlığına rağmen, adliye alet edilmek istenmektedir. Bu girişime karşı tüm devrimcilerin bağımsız adliyeden yana mücadele etmesi gerekmektedir. Emperyalizmin oyuncağı olmak istemeyen adliyenin bağımsızlığa inanmış tüm savcıların ve yargıçların yanında ve onlarla birlikte direnmemiz, oynanmak istenen oyunu boşa çıkarıp, afişe etmemiz gerekmektedir. Hapishanede bugün sayıları yüze yaklaşan genç devrimcilerin ne için içerde bulunduklarını, işin gerçek yönünü, emekçilerin gözleri önüne sermemizinde devrimci mücademiz için zorunluluk olduğuna inanıyoruz.

Sosyalistle
işkenceleri U

Türkiye'de sosyalistlerin iç mücadeleleri nisbi bir serbestlik ortamında gitgide şiddetlenirken ve hatta bazı sosyalitler bazen «küçük burjuva kuyrukçuluğu» gibi bir sağ sapmaya sürüklenirken, yakın tarihin gerçeklerini hatırlamak zorunlu hale gel*mektedir*. Aşağıda, sosyalist kavganın çilekeş militanlarından HASAN İZZETTİN DİNAMO'nun ibret verici bir anısını sunuyoruz.

DİNAMO 1940'LARDA
— Sol'un çileli kuşağı —

1945 yılının yazı, Pülümür kasabasının engebeli, yalçın görünüşü üzerine iğreti, kısa süreli bir cennet örtüsü gibi örtülmüştü. Berlin'e doğru yarışırcasına ilerleyen Sovyet - müttefik orduları, en sonra yüzyüze gelerek el sıkışmışlardı. Savaşın kahküllü canavarı, Berlin'in bir yerinde yeraltındaki sığınağında metresi Eva *Braun*'la *kendisini* öldürmüş, daha önce verdiği salık üzerine tanınmasın diye uzun boylu leşini de benzinle yaktırmıştı. Doğuda, batıda silahların, topların kızgın namluları, belirsiz bir zaman için artık susmuştu. *Yalnız, Avrupa'nın* göz alabildiğine uzayan yıkıntılarından hâlâ genizleri yakan yangın dumanları tütüyordu. Yüzbinlerce sivilin, askerin ölüleri yerin altında, yerin üstünde yeni yeni şişiyor, çürüyor, sonrasız unutuluşun *kapkaranlık uçurumlarına* doğru acı bir gaz rüzgarı gibi uzaklaşmaya başlıyordu. Bu kemik, fosfor tarlaları üzerinde yeni bir öç ve savaş kuşağı yetişinceyedek bu milyonlarca ölünün taze anıları, sessiz ağıtlardan bir ge*lincik mahşeri gibi* dalgalanacaktı. On yıldır.

Avrupa toprakları üzerinde demir ayaklarıyla hoyratça ter ter tepinen faşizmin uğursuz kara kıvılcımları, Türkiye'ye de sıçramış özgür düşüncenin bahçelerinde yakacak öldürecek, yokedecek tohumlar arıyordu. Hemen hemen elinin altında buyruk verecek iki kişi bulundurabilen her amir, Hitler gibi düşünüyordu. Bu isteriye yakalanmış büyük yönetim mekanizması ise nasılsa *eline geçirdiği* benim gibi birkaç solcuyu demir elleriyle kavramış, oradan oraya birer paçavra gibi kaldırıp atıyor, sizin anlayacağınız, sürgün ediyordu.

İlk askerce sürgün yerim, İslahiye'nin sıtma cehennemiydi. Oradan kaldırılıp stratejik hesaplara göre Erzincan'ın Pülümür bölgesine, oradan Muğla'ya, oradan Karacabey'e, oradan Bandırma'ya, oradan Susurluk'a sürüldüm. Bu, yedi yıl sürdü. Hitler'in kara ruhu hâlâ kapkara çiçekler serperek Türkiye'nin üzerinde dolaşıp duruyordu, daha da çok dolaşıp duracaktı.

İşte, bu bir sıra sürgünlüğümden *birinde*, Pülümür'den Ege bölgesine gönderileceğim kulağıma çalınmıştı. Batıda Hitler'in benzinle yanıp kapkara kesilmiş leşinden hâlâ kara dumanlar çıkmaktaydı. Bir yedek subay arkadaş, birgün yanıma sokuldu:

«Haberin olsun,» dedi, «seni birkaç gün içinde İzmir'e sürgün ediyorlar, emir geldi. Son emri bekliyorlar. Ben bilmiyorum ama, İzmir'de yeraltı kale zindanları varmış, galiba seni o zindanlara atılmak üzere göndereceklermiş subay arkadaşların dediğine göre. İçlerinde oraları bilenler var. Fakat anlamıyorum, senin bir suçun yok, yalnızca askerliğini yapıyorsun.»

İçim iyice çürümüştü. **«Demek ki»**, diye düşündüm, **«Avrupa'da kurşuna dizilen faşizmin ruhu gizlice Türkiye'ye sığındı. Hele bir gidelim de o tehlike başgösterirse kirişi kırarım.»**

Üç arkadaş, bir görevli erin kılavuzluğunda, Aydın'a vardık. Bizi jandarma kumandanlığına teslim eden er, *helallaşarak* geri döndü. İri yarı, kartal bakışlı, kısa bıyıklı başgedikli, bizi tavuk kümesine benzeyen pis bir yere tıkarak üstümüze kilit vurdu. İçerde tahtalar üzerine uzanmış birkaç kılıksız berduşla, bir iki köylü yatıyordu. Yüzlerinden umutsuzluk akıyordu. Geceyi kuru tahtaların tozları, pisliği içinde uzanarak geçirdik. Sabahleyin kilit açıldı. Benden önce dışarı çıkan Osman'la Fehmi, biraz sonra, **«seni başgedikli çağırıyor»**, diyerek, beni alıp götürdüler. Jandarma komutanlığı havadar bir yerdeydi. Kapıda, basamaklar üzerinde yüzünde takma olduğu hemen anlaşılan ahbapça bir gülümseyişle jandarma başgedikli dikiliyor, dikkatle bana bakıyordu. Osman:

«Başgedikli de sosyalizan,» dedi, **«Nazım Hikmet'i yakından tanıyor. Seni tanıyıp tanımadığını sordum 'elbette tanırım, Dinamo'yu kim tanımaz, onun nice şiirlerini okudum' dedi.»**

Şehirden şehire yürüyüş

Jandarma başgedikliisinin, Osman'ı iyice tongaya bastırdığını anladım. Adamın yüzünde maskelenmiş koskoca bir düşmanlık yatıyordu. Yarım saat sonra yanımıza katılan iki asker kaçağıyla iki jandarmanın eşliğinde Muğla'ya doğru yola çıkarıldık. Biz üç arkadaş kelepçeliydik, asker kaçakları serbestti. Kıtadan kıtaya gönderilen erlere kelepçe vurulduğunu ilk kez görüyordum. Bu, **«dostumuzu»** başgediklinin işiydi. Korkunç bir yaz sıcağı, Aydın'ın çatlamış Menderes bölgesini yakıp kavuruyordu. Yörük Ali Efe'nin vaktiyle Yunanlıları kök söktürdüğü yerlerden geçtik. Oralarda çarpışan eski efeler, zeybeklerle karşılaştık: **«Şimdiki askerlik de askerlik mi? Asıl askerlik bizim zamanımızdaydı,»** diyorlardı. Toz duman, kan ter içinde akşama dek yürüdük. Aydın'la Çine kasabası arasındaki ilk jandarma karakoluna vardığımızda iki asker kaçağını bizden ayırıp karakola alan jandarmalar, bizi, beni Osman'ı Fehmi'yi dışardaki bir tavuk kümesine tıktılar. Ellerimiz de kelepçeliydi. Yerimiz öyle daracıktı ki, ayakları bağlanmış kurbanlık koyunlar gibi birbirimize sokulmuş, iki büklüm betonun üzerinde oturuyorduk. Bu zulmün anlamını anlamak güçtü. Bir saat çömelerek, kara kara düşünerek bekledikten sonra kapımızı açtılar:

«Arkadaşlar, burada yatacak yer yok. Bu gece Çine'de bulunacaksınız, emir geldi,» dediler. Çine'ye doğru yayan olarak yola koyulduk. Patla*mış tabanlarımızla son kerte güç yü*rüyorduk. En sonra, Osman yanındaki birkaç kuruşu gözden çıkararak, yoldan geçen bir kamyonu çevirdi, bindik. Yanımıza verilen yeni iki jandarma'nın eşliğinde gidiyorduk. Asker *kaçaklarından iri yarısı, kulağımıza* şöyle fısıldadı:

«Küçük karakolda kulağıma çalındı. Orada sizi falakaya yıkmak istiyorlardı, ama yeteri kadar jandarma olmadığından bundan vazgeçtiler. Sizi o kümese de bu yüzden kapadılardı.»

Bunu işitince belkemiğimizden buz gibi bir yel geçti. Demek ki artık Türk jandarması için suçlu - suçsuz diye bir nesne yoktu. O artık bir zu*lüm isterisine tutulmuş, otomatik bir* makina, canavardan başka bir nesne değildi.

Bu düşüncelerle Çine jandarma taburu kışlasının önünde kamyondan indiğimizde moralimiz paçavra gibiydi. Yorgunluktan ölü gibiydik. Çine jandarma taburu bizi teslim aldı, iki asker kaçağıyla. Hepimizi yerin altında, merdivenle inilen bir zindana tıktılar. Karanlıkta bir aptesaneye atıldığımızı sandık. Çünkü içerden keskin bir bok ve sidik kokusu geliyordu. Amonyak gözlerimizi sulandırdı. Hayır, burası aptesane değildi. Ancak bizden önce buraya tıkılıp helaya bile bırakılmayan **jandarmazedeler** buraya işemek ve sıçmak zorunda kalmışlardı. Tabanı beton olan daracık, alçak tavanlı zindana düşercesine sendeleyerek indiğimizde postallarımız cart diye insan bokuna gömüldü. Uzun süre ayakta dikilerek ne olacağımızı bekledik. En sonra arkadaşlar, zindanın aptesane olarak kullanılmadığı bir yanını ayaklarıyla yoklayarak buldular. Oraya sığışarak sırtımızı duvara dayayıp oturduk. Ayakta duracak halimiz yoktu. Tabanlarımızdan ateş çıkıyordu.

Böyle aç-susuz bir saat bekledik, beklemedik, zindanın kapı olarak kullanılan deliği önünde ayak sesleri, konuşmalar işittik. Herhalde bu pis yerden çıkarılıyoruz diye düşündük. Çünkü *biz* ne *bir* suçlu, ne de tutukluyduk. Yalnız kıtalarımız değiştiriliyor, normal bir **«kıtadan kıtaya sevk»** yolculuğu yapıyorduk.

Kilitte bir anahtar döndü. Kapı aralandı. Bir jandarmanın gölgesi kapı yerine kullanılan deliği doldurdu:

«İstanbullu Fehmiii.» diye seslendi. Bizim ufak tefek sarışın, ince sesli yedek subaydan atılmış arkadaşımız, gözlüklerini düzelterek merdivenlerden yukarı çıktı. Zındanın küçük kapısı yine kilitlendi.

Çok meraklanmıştık. Yatsı vakti bütün resmi işlemlerin durduğu bir saatte oğlanı neden çağırmışlardı?

Kırkbeş dakika özücü bir merak içinde bekledik. Yalnız, bu sırada a- yışığıyla yıkanan geniş garnizon mey- danından gülüşmeler, koşan insanlara özgü ayak sesleri, halı silkelerken so- paların bunlar üzerinde çıkardığı tok seslere benzer sesler işitiliyor, merak- tan çatlayacak hale geliyorduk. Bir iki kez Fehmi'nin ince sesini andıran yüksek yakınma, çığlık sesleri işit- tik. Çığlıklardan sonra, gülüşmeler, kahkahalar işitiliyordu. Bahçede bir şeyler geçiyorsa da anlamak elde de- ğildi. En sonra, zavallı Fehmi ağlaya-

YAZAR HASAN İZ
— Yirmi beş yıl önce

rak, bitkin, yere basamaz bir biçimde geldi. Geldi değil de birkaç jandarma koltuklarından tutarak onu üzerimize fırlatıp attılar. Kapı görevi gören delik yine kapandı. Dışarda ayak sesleri, koşuşmalar, gülüşmeler kesilmişti. Şimdi üstümüzdeki erat yatakhanesinin döşemeleri üzerinde pıtır-pıtır ayaklar geziniyor, dışarda bir sürü cırcır böceği ötüyor, uzaktan uzağa köpek havlamaları geliyordu.

Böyle korkunç bir gerilim içinde bekleyip dururken, inlemesi, ağlaması kesilen Fehmi, tabanlarını uğuştura- rak konuştu:

re Yapılan
nutmayalım!

MİLLİ ŞEF, DİKTATÖRLÜK YILLARINDA
— Devrimcilik adına devrimcilere engizisyon işkencesi —

H. İzzettin DİNAMO

«Korkunç işkence ediyorlar arkadaşlar,» dedi. **«Belki elli jandarma, durmadan dövüyorlar, yalınayak dışarıda sivri taşların üzerinde koşturuyorlar, hem de ata biner gibi sırtına binip kamçılayarak. Cezaevindeki mahkumları da dışarı çıkarmış, seyrettiriyorlar. Osman şimdi seni çağıracaklar. Öyle söylediler. İşkence biçimleri araştırıyorlar. İyi ki akıllarına birşey gelmiyor.»**

Kapıda ayak sesleri işitildi. Anahtar, kilidin içinde iğrenç bir gürültüyle döndü:

...TTİN DİNAMO
— ...ışık tutuyor —

«Asker Osmaaaan!»

Osman, uzun boyu ile doğruldu. Kafası küt diye alçacık tavana tosladı. İki büklüm, dolunayın aydınlattığı bahçeye çıktı. Kapı kapandı. Sesler kesildi. Yarım saat, kırkbeş dakika bekledik, ne Osman döndü, ne de bir ses işitildi. En sonra bu korkunç gerilimin üzerine bahçeden gelen kalabalık ayak sesleri, halı silken deynek sesleri, gülüşmeler, kahkahalar düştü. Evet, bütün bu sesler ruhumuzdaki gerilimin üzerine göktaşları sağanağı gibi yağdı. Jandarmaların, meydanda at safası yada manej eğitimi yaptığını anladık.

Fehmi: **«Şimdi, Osman'ın sırtına binip onu kamçılayarak keskin taşların üzerinde yalınayak koşturuyorlar,»** dedi. Bu curcuna yarım saat sürdü. Sonra sesler yine kesildi. Üstümüzdeki yatakhanede koşuşmalar, gürültüler, patırtılar, kahkahalar, bağırışlar, çağırışlar işitiliyordu.

Fehmi: **«Şimdi, yatakhanede Osman'ın ayaklarını tüfek kayışına geçirerek falakaya yatırıp sopa atmaya çalışıyorlar. Herhalde Osman falakaya yatmamak için jandarmalarla boğuşuyor,,»** dedi. Bu boğuşma bir süre sürdü. En sonra, mezbahada kocaman mandaları, öküzleri kesmek üzere yere attıklarında çıkan sese benzer **«küt»** diye bir ses işitildi. Demek en sonra Osman'ı yere yıkmışlardı.

Yukarıdan yarım saate yaklaşık neşeli bağırtı, çağırtılarla, gülüşmeler işitildi. Osman bir saat sonra zindana döndüğünde, ağzını bıçak açmıyordu. geldi:

Sıra bana gelmişti...

Yanıbaşıma çöktü, sırtını yaş duvara vererek oturdu. Sıra bana gelmişti. Bu boklu ve sidikli hücreye girdiğimizde pis kokudan burnumuzun direği kırılmıştı. Tiksintiden kusacak kertelere gelmiştik. Şimdiyse, dışarı çıkıp bu iğrenç işkencelere katlanmaktansa, kıyamete dek burada yaşamaya razıydık. Otuz kilometrelik yolu, o cehennem gibi sıcakta yayan yürüyerek tabanlarımız yer yer patlamamış ve biz de bu kerte yorgun olmamış olsaydık, yine de biraz olsun bu işkencelere katlanabilmek için dişimizi sıkabilirdik. Ne yazık ki bundan dolayı yürekliliği kendimde göremiyordum. Aradan beş dakika geçti geçmedi, ayak sesleri işitildi. Kilit kurcalandı, genç bir köylünün sesi

«Trabzon'lu Hasaaan!»

İster istemez zor bela kalkıp tortop delikten dışarı çıktım. İki silahsız jandarma beni alıp karşıda bir ejderha ağzı gibi açılmış karanlık bir kapıdan karanlık bir yere soktular. Ayışığının yardımıyla buranın taburun yemekhanesi olduğunu anladım. İki jandarma, beni kapının arkasında sivil giyinmiş genç bir adama tanıttı:

«Trabzonlu Hasan geldi komutanım», dedi. (Ben sonradan bu sivil giyinmiş işkenceci başıyı araştırdım ve öğrendim. Jandarma üstçavuşu Hayati idi.)

Göz ucuyla yöreyi inceledim. Yemekhanede sinmiş birçok jandarma daha vardı. Herhangi bir terslik olursa hemen karakuş gibi atılmağa hazır, pusmuş bekliyorlardı.

Hayati Üstçavuş bana:

«Anlat ulan,» dedi.

«Ne anlatayım?»

«Anlat işte. Ben ne bileyim ne anlatacağını. Anlat da bilelim işte!»

Kıtadan kıtaya nakledilmekte olduğumuzu anlattım.

«Yok ulan,» dedi, **«anlat hele. Sen çok şey anlatabilirsin.»**

Vaktiyle okullarda okuduğumu, öğretmen olduğumu, siyasal işler üstüne yazılar yazdığımızdan yedek subaylık hakkımızın elimden alındığını anlattım. Ben, bunları soğukkanlıca tane tane anlatırken, arkadan kulak tozuma okkalı bir yumruk indi. Bir süre yüzüm uyuştu. Kulaklarım uğuldadı ve kafamın içi depreme uğramış bir köy gibi sarsıldı. Bir şey duymaz oldum. Kendime gelmek üzereydim ki sağdan soldan, cepheden güçlüce yumruklar sağanak gibi yağdı. Artık acı duyulmayan kör bir noktaya gelmiştim ki Hayati:

«Yeter,» diye bağırdı. **«Şimdi soyun şunu anadan doğma, bakalım müslüman mı gavur mu?»**

Hiç durmadan süren işkence!

Kafama, suratıma yediğim ağır yumruklarla nakavut olmuş gibiydim. Yumrukların en müthişi çeneme inendi. Ben uyuşuk bir durumda ayakta, depreme tutulmuş Çine kavaklarından biri gibi sallanırken, sekiz - on jandarma beni anadan doğma soyarak sırtüstü soğuk betona yatırdılar. Her kolumdan ve bacağımdan ikişer kişi asılıyordu. Sırtım buz gibi betona yapışınca sersemliğim geçer gibi oldu. Hayati'nin eğilip tenasül uzvuma dikkatle baktığını ayırt ettim:

«Sünnetli olmasına sünnetli ama, bu onun gavur olmadığını ispatlamaz», dedi. **«Yahudiler de sünnet oluyor. Belki de yahudidir. Bağlayın şunun kamışına bir ip.»**

Çevrede ipe benzer birşey bulamadıklarından bir jandarmanın getirdiği teli sarmağa başladılar.

Hayati:

«Ulan, herifin şeyini keser bu. Boşuna başımıza iş mi açacaksınız? Bir kırnap bulun hiç olmazsa,» dedi. Birkaç dakika içinde bulunan bir kırnapı sıkıca bağladılar. Birisi iyi bağlanıp bağlanmadığını anlamak için kırnapa asılınca bağırmak zorunda kaldım. Yemekhane kahkahalarla çınladı. Sonra Hayati bir jandarmanın adını çağırarak: **«Tükür ulan şunun ağzına,»** dedi. Ağzımı zorla, yırtarcasına açarak hazırladılar. Kendisine buyruk verilen jandarma, **«hak tüv»** diye ağzıma tükürdü. Hayati üstçavuş bir başkasını parmağıyla gösterdi: **«Sen de sümkür bu gavurun ağzına,»** diye emretti. O da ağzıma sümkürdü. Bir sürü genç insan eli yüzümü sımsıkı tuttuğundan kafamı oynatamıyor, ağzıma dolan iğrenç yabancı maddeleri dışarı püskürtemiyordum. Hayati, bir başka jandarmaya:

«Haydi sen de işe bu hergelenin ağzına,» dedi. Jandarma, hiç ikirciklenmeden yanıma diz çöktü ve ağzıma pek az da olsa çöğdürdü. Biraz sonra Hayati, jandarmaya şöyle ünledi.

«Ulan bu herifin ağzına içinizde sıçacak kimse yok mu?»

Erattan hiçbiri bu korkunç işe yanaşmak istemediyse de Hayati bir jandarmayı kolundan kavrayarak:

«Sıyır ulan donunu, sıç bakalım şu hergelenin ağzına!» diye bağırdı.

«Aman komutanım, ben biraz önce ayakyoluna gittim. Bende birşey kalmadı, yapamam!»

Üstçavuş öbür jandarmaları da sıkıştırdıysa da hiçbiri bu iğrenç işe yanaşmadı. O zaman, **«bırakın öyleyse kalksın,»** diye emretti. O zaman dünyanın en büyük tiksintisini ve hıncını duyarak kalktım. Ne var ki iş bitmemişti. Tenasül uzvuma bağlı kırnapı çekerek beni yemekhanenin içinde koşturup durdular. Ellerimi de arkaya bağladıklarından son kerte canımı yakan kırnapı tutamıyordum. Sonra bıraktılar. Asker giyneklerimi giydim. Bu kez beni alıp karşıdaki uzun koğuşa götürdüler. Vakit geceyarısını geçtiği halde yatakhanedeki bütün erat uyanıktı, don - gömlek dolaşıyorlardı. İçlerinde giyimli bir tek kişi yoktu. Demek ki, iş sarpa sararsa bu işkencenin resmi bir kanaldan yönetilmemiş olduğunu böylece kanıtlayacaklardı. Ben koğuşa girince uzun bir bekleyişten sabırsızlanmış görünen jandarmalar oğul arı gibi başıma üşüştüler. Birisinin bir tüfek getirdiğini gördüm. Demek beni falakaya yıkacaklardı. Üç beş iri yarı jandarma üstüme atıldı. Beni sırtüstü yere yatırmaya davrandılar. Noduldan canı yanan eşek attan hızlı gider derler, jandarmaları, okullardaki sporculuğumuzdan edindiğim beceriklilikle öteye beriye savurdum. Bu sefer üstüme belki yirmi kişi çullandı. Bu karışıklık içinde onlarla boğuşmak kolay olmuyordu:

«Ulan ihtiyar yamanmış be!» diyorardı. Hangi ihtiyar, ben o zaman henüz otuzbeş yaşındaydım. En sonra gücüm tükendi, beni kıskıvrak yakalayıp sırtüstü yere yatırdılar. Yine kollarımın, bacaklarımın üzerine ikişer - üçer jandarma oturmuş, bir insafsız da göğsüme çökmüş, soluğumu kesmişti. Birkaçı da, bu arada bağırıp çağırmayayım diye elleriyle ağzımı kapıyordu. Burnumu olsun açık bırakmayı düşünemediklerinden beni neredeyse boğacaklardı ki can korkusuyla bir kez daha silkindim ve göğsümde oturan jandarmayı yerinden hoplattım, ağzımı burnumu kurtardım.

«Ulan insafınıza tüküreyim sizin. Boğacak mısınız beni? Ağız burun tıkanır mı?» diye bağırdım. Gerçi ağzımla burnumu kurtardıysam dayaklarımı mavzerin kayışına geçirmiş, havaya dikmişler, sopa şölenine hazırlamışlardı. Kalın bir meşe odunu çıplak, yaralı, patlamış tabanlarıma düşmanca, kahpece, alçakça inmeye başladı.

Gelecek Hafta
KORKUNÇ İŞKENCE

YARI AÇ YARI TOK ORMAN KÖYLÜSÜ
— Batıda da, Doğuda da kaderi aynı —
(Foto: Halil AYTEKİN)

Orman köylüsü her yörede açlığa mahkum

Halil AYTEKİN

Politikacıların «Orman Affı»nı istismar etmesi karşısında Halil Aytekin, orman köylülerinin dramını yerinde incelemiştir. Aytekin'in geçen sayıda başlattığımız orman röportajının son bölümünü bu hafta sunuyoruz.

İbrahim Aynacı, köyün hali vakti yerinde olanlardan üç beşi arasına giriyor. İşte tüm yıllık geliri gideri:

GELİRİ

3 çuval zeytin	300 Tl.
Ustalıktan	1200 »
Buğday, çavdardan	700 »
Orman ürünleri	500 »
Toplam gelir	2700 »

GİDERİ

1650	lira	Yiyecek masrafı
700	»	Giyecek masrafı
450	»	Çeşitli masrafı
165	»	İşletme masrafı
2965	«	Toplam gider.

SONUÇ

Gelir: 2700 lira
Gider: 2965 lira
Borç: 265 lira.

Bu açık, Tunceli'nin orman köyünde 427 liradır.

Yıl 1969. Köy kahvesindeyiz. İçeride topu topu 16 kişi var. Köyden kaç kişinin mahkemesi var, bir sayalım, dedik. «Ohooo, dediler. **O da sayılır mı, hiç bilinmez ki?»**

Birkaçını yoklıyalım dedik.

1 — Durmuş Dudak: 14 Mahkeme..

2 — Niyazi Ateş: 7... 2'sinden 14'er gün hapis cezası, ayrıca 120"şer lira para cezası. 5'i devam ediyor mahkemesinin.

3 — Adem Kızıl: 5 mahkeme. 3 tanesi 21'er gün hapis cezasıyla sonuçlanmış. Ayrıca 440 lira para cezası. Haciz kalkmış Adem Kızıl'a, hapis yatmamak için borç para bulmuş ödemiş. İkisi için avukat tutmuş. 350 lira peşin vermiş. Avukat için 120 lira alıyormuş orman idaresi...

Köylüler, **«Hem karşımızdalar. Hem de bizden para alıyorlar avukatlık ücreti için. Şaştık gittik bu işe bey!»** diyorlar.

4 — Hüseyin Bakır: Doğdu doğalı mahkemede. Son olarak 2 mahkemesi var. 2000 liraya tarla satın almış. Hakkında tutanak düzenlemişler. Sonunda 1500 lira para cezası. 6 ay hapislik. Ayrıca dört kalastan 549 lira para cezasına çarptırmışlar...

Baktım, karşımdaki 16 köylünün mahkemeleri yazmakla bitmiyor. **«İçinizde mahkemesi olmıyan vatandaş var mı?»** dedim. **«O da nasıl iş?»** der gibi bön bön yüzüme baktılar. Hem Yaşyerli olacaksın, hem de mahkemen olmıyacak. Karşımda 13 - 14 yaşlarında ayağı topal biri var. Hüseyin Güneş adındaki bu çocuğun da orman kesiminden bir, iki tane mahkemesi varmış...

Köy 130 hane, mahkemesi olmıyan, içlerinde hapis yatmıyan hemen hemen hiç kimse yok. Köydeki tüm mahkeme sayısı belirsiz. Köylü vatandaşlar arasında yılda iki, üç hattâ yedi sefer yakalanıp mahkemeye düşenler var. Bir yıl içinde ortalama 350 - 400 mahkeme tahmin ediliyor. Bu on yılda 3500 - 4000 mahkeme eder.

Bir mahkeme köylüye...

A — Eşek parası 150 lira, orman idaresi eşeği satışa çıkarır.

B — Orman avukatı 120 lira, Usulen bu para sahibinde kalır.

C — Odun olursa 80 lira, kereste olursa 280 lira para cezası.

İki eşek yükü odunla yakalanan köylüye 350 lira, bu yükler kereste ise iki eşek için 520 lira para cezası öder. Ortalama dört kere mahkemeye gidilir. 10 ar liradan 40 lira masraf olur. Bu süre içinde ayrıca gündeliği onar liradan en az 80 lira iş kayıbına uğrar. Köylü odunla yakalanırsa 14 veya 21 gün ceza verilir. Af kapsamına girmez. Bu hapiste yattığı günleri de paraya çevirirsek ortalama 180 lira da bu yapar. Ayrıca hapiste yattığı sürece 200 lira da boğazına yer.

Yukarıda verdiğimiz tabloya göre odunla yakalanan bir köylünün bir tek mahkeme için en azından 810 - 1000 lira arasında bir paradan çıktığı görülür. Şayet yakalanan kereste ise bu zarar 1500'ü, tarla açmışsa bu rakam daha da kabararak 2000 - 3000'i bulur.

Son on yılda 4000 mahkeme: (Tarla açma, kereste odun kesme. Her mahkemenin ortalaması 1000 lira) Bu hesaba göre 4000 x 1000 = 4,000 000 lira paradan çıkmıştır, bu süre içinde köy.

Köyde haklarında tevkif müzekkeresi kesilip de aranan 21 kişi var. Yaşyer köyünde halihazırda 500-600 mahkeme sonuçlanmıştır.

Köyde ailelerin bazılarında tek eşek, bazılarında çift eşek vardır. Köydeki tüm eşek sayısı 150'nin üstündedir.

Evinde eşeği olmıyan fakir erkeksiz kadınlar Edremit'e sırtlarıyla odun veya çıra taşırlar. Köyde böylesi 8 - 10 kadar kadın vardır.

Bir yük odun

Böyle bir kadın bir yük odun için emekliye, emekliye iki saatte dağa tırmanır. Odun yapması 2,5 - 3 saatini alır. Sırtına şeleklediği odun veya çıra ile gene emekliye emekliye üç saatte köye iner. Köyde kalır, ertesi

"Kemalist Devrim

Ölümü, Türk düşün çevresi için büyük bir yitik olan Emin Eliçin'in «Kemalist Devrim İdeolojisi» adlı kitabında, Cumhuriyetten sonraki en önemli yurt sorunları üstüne bilimsel ve gerçekçi yorumları arasında büyük bir duygusallıkla coşkuya kapılıp yazdığı bölümleri de okuyoruz:

«Ben de diyeceğim ki, gönlümüz yurt ve insan sevgisiyle ne denli şişkin olursa olsun, düşünen beynimiz için en yüce mutluluk, duygularımıza kapılmadan, korkmadan, dış ve iç baskılar altında ezilmeden; yasaksız, tabusuz ve sansürsüz, alabildiğine özgür düşünebilmektir. (Sayfa - 303)

«Sevgili gençler! **İliklerimize işlemiz olan Oportunizm bizleri işte böyle çıkmazlara, açmazlara sürüklemektedir. Sizler sakının bu tuzaklardan!»** (Sayfa 304).

Bunlar gibi pekçok olan duygusal ve coşkulu satırlarında, yazarın çarpan yüreğini duyuyoruz. Umarsızlık içinde kendini yiyen aydının feryadıdır bu: **«...en büyük mutluluk,.... korkmadan, iç ve dış baskılar altında ezilmeden; yasaksız, tabusuz ve sansürsüz, alabildiğine özgür düşünebilmektir.»** Bu kuşak, bu mutluluğu o denli, o denli az duydu ki... Genç kuşağa bu mutsuzluk anlatılamaz bile; çünkü bu, ancak yaşanılarak anlaşılır bir acıdır. Emin Eliçin'in bilimsel bir kitabın içinde yer yer coşkuya ve duygusallığa kapılmasının nedeni işte budur.

Yer yer bu duygusal ve coşkulu anlatı, bu bilimsel kitabın kolay okunurluğunu da sağlamaktadır.

Kitaba eklenmiş üç ekle biyografik bölümleri dışta tutarsak, «Kemalist Devrim İdeolojisi», sistematiği içinde iki ana bölümdür:

1 — Atatürkçülüğün ve Altıok ilkelerinin Marksist açıdan değerlendirilmesi. Bu bölümde, dizi yazılar Eylem dergisinde yayınlanırken savcılığın kovuşturmaya geçmesi üzerine, ne yazık ki, Milliyetçilik ve laiklik ilkelerinin yorumları yazılamamıştı.

2 — Kitapta, gerçek Kemalizm ile, onun sonraki üç versiyonu olan Kadroculuk, İktisadi Devletçilik, yazarın Yeni Kadroculuk diye nitelendirdiği Yöncülük akımları, Marksist açıdan eleştirilmektedir.

Kitabın bilimsel içeriği bu iki ana bölümde anlatılmıştır. Ama Emin Eliçin, bunların dışında, belki de hiç anlatmayı amaçlamadan, kendi kuşağının trajedisini de anlatmıştır. Bu kuşak, Emin Eliçin'den on - onbeş yaş büyükleri ile on - onbeş yaş küçükleri kapsayan Marksist Türk aydınlarıdır. Emin Eliçin'in kitabı, bu aydınların içinde yaşadıkları tarihsel durumun, dram değil, trajedi olduğunu çok iyi anlatmaktadır; üstelik yazarının, kitabında böyle birşeyi anlatmaya hiç de niyeti yokken...

Bir kuşağin trajedisi

Neydi bu trajedi? Türkiye'de ilerici aydın bir kuşak, salt egemen sınıf ve onun uygulayıcıları ve güdücüleriyle çatışmakla kalmadı, o egemen sınıfların yüzyıllardanberi etkisiyle olumsuz koşullandırılmış, ters birikimle oluşturulmuş toplumla, toplumun ağırlığı olan halkla da çatıştı. Toplumla kişinin çatışması sonucunda, kişinin yenileceği, yokolacağı önceden bellidir. Bu kaçınılamaz, önlenemez yenilik ve yokoluş trajedidir. Bu trajedinin nedeni, trajedi kahramanları olan o aydın kuşağın birtakım tesadüfler sıçramasıyla çağdaş kişiler oluşu, yani sınıfsal bilince varmış olmaları - hiç değilse ideolojik ola-

SOSYALİST PROPAGANDA: Sosyalist düşünceyi yaymak, taraftarlarını çoğaltmak için söz, yazı, resim veya eylem yoluyla kitleyi etkileme çabası.

İşçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünün sağlanması için söz, yazı, resim ve benzeri yollarla ideolojik, politik, örgütsel alanlarda yapılan taraftar toplama çalışmalarının tamamı sosylist propaganda cümlesi içine girer.

Sosyalizm işçi sınıfının ideolojisidir. Ne var ki, bir ülkede sosyalist ideolojiyi önce küçük burjuva aydınlar tanıma ve benimseme durumunda olmaktadır. Türkiye'de de böyle olmuştur. Bu durumda yapılması gereken, sosyalizmi benimsemiş olan küçük burjuva aydınların, sosyalizmi kuracak olan emekçi kitlelere sosyalist propagandayla bilinç vermesidir.

Sosyalizm yanlısı küçük burjuva aydınların en önemli görevi olan sosyalist propaganda - ajitasyon ve örgütleme çalışmaları doğrudan doğruya emekçi kitlelerin içinde olmalıdır. «İşçilerle bir olmıyan devrimci, devrimci değildir.» Bu durum, bir yanı ile de, devrimcilik kriterini vermektedir.

Sosyalist propagandanın esas amacı, kitleleri devrimci mücadele sürecine sokabilmektir. Yani, kitlelerin işçi sınıfı etrafında toplanıp örgütlenerek şu anki üretim biçimini değiştirmek üzere planlı ve örgütlü bir biçimde çalışmasını sağlamaktır.

Devrim için yapılması gerekli çalışmaların en büyüğü, bu propaganda - ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarıdır. Bu çalışmalar boyunca ideolojiden hiç taviz verilmemesi, yani işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünün hiçbir durumda zedelenmemiş olması esastır. Bunun yanısıra, somut hedeflere yürünürken diğer sınıf ve tabakalarla eylem birliğine gidilecektir.

Sosyalist propaganda, devrimin sübjektif olanakları arasında vazgeçilmesi düşünülemeyecek olan en etkin bir silahtır. Özellikle kendiliğinden sınıf olduğu halde, kendisi için sınıf olamamış emekçi kitlelerin bol olduğu ülkelerde sosyalist propagandanın önemi bir kat daha artmaktadır.

İdeolojisi„ ve Bu Kuşağın Tradejisi

rak. ama içinden yetiştikleri ve içinde yaşadıkları toplumun çağın gerisinde yada çağ dışı bıraktırılmış olmasıydı. Herşeyden önce mekan birliğinde yaşayan bu insanlar, zaman uyuşmazlığı içindeydiler; aynı yerde ayrı zamanları yaşıyorlardı. Daha da acı olanı şudur: Egemen sınıftan olanlar, özellikle onların politikacıları «Halk hiçbirşeyden anlamaz!» inancı içinde, ama biyandan da sömürü dayanakları olduğu için halk dalkavukluğu yaparlarken, trajedi kahramanları olan ilerici aydınlar da, halka dayanmaları gerektiği için «Halk anlar, halk bilir, halk sezer!» diye bir sözde halkçılık yanılgısı içindeydiler.

Bu amansız çatışmada elbette gerçek aydınlar yenilecek, yokolacaktı. Bu modern trajedi, toplumda ağır basan yüzyılların ters birikimiyle aydın bilincinin birbirine ters ve karşıt düşmesiydi. Tanrılar iradesi değildi bu ve yengiler tanrılar buyruğuna göre olmuyordu. Kişi iradesinin dışında ve ona bağlı olmayan toplum iradesi, bu modern trajedide, Tanrılar iradesinin yerini alıyordu. Fatalizmin insan yazgısı yerine determinizmin kuralları yürüyordu.

Çoğu adsız sansız, kimisinin azçok adı duyulmuş ve hiçbiri gerçek değerinin yerini bulamamış olan bu trajedi kahramanları olmasa, hiçbir toplumda toplumun ters birikimi kazınıp emekçiler sınıfsal bilinçlerine varamazdı.

Kahrolmuş bir kuşak

«En yüce mutluluk»un ne olduğunu kendince anlatan Emin Eliçin, mutsuzluğu da şöyle betimliyor: **«En mutsuzsuzluk da, doğru, iyi, yararlı bildiğin düşünceleri içine gömerek, çürütüp kokuşturarak yaşamak! Bizler, bu acıyı fazlasıyla tatmış, birçoklarımız buyüzden kahrolmuş bir kuşağın son temsilcisiyiz!»**

Düşünceleri içine gömerek, çürütüp kokuşturarak yaşamak!.. İşte bu acıyı derinden yaşayan Emin Eliçin, bu sözü sıksık tekrarlardı. Eşi Asiye Eliçin de, kitabın başındaki yazarı anlatma yazısında şöyle diyor: **«Harcanmayan fikirler, durgun suyun yosun tuttuğu gibi, zamanla kafada bozulurlar, derdi.»**

Emin Eliçin, o korkunç baskı döneminde, ters birikimle koşullandırılmış halkına görevini yapmak, yararlı bildiği düşüncelerini kokuşturmadan, kafasında bozulmadan yayınlamak, eyleme geçmek için didindi durdu ve bütün kuşakdaşları gibi bu yönde eline geçen hiçbir fırsatı kaçırmadı. İşte «Kemalist Devrim İdeolojisi»nde, bilimsel yorumların, kişisel düşünülerin, duygusal izlenimlerin, anıların, gençlere öğütlerin iç içe bulunmasının nedeni budur. Yıllarca susturulmuş yazarın eline hazır bir fırsat geçmişken, daha doğrusu yazar eline fırsat geçtiğini sanmışken, birikmiş bütün bilgileri, düşünceleri, duyguları ortaya koymak... Çünkü, deneyimler göstermiştir ki, bundan sonra bu fırsat kapıları kapanacak, yazar kimbilir daha nice zaman susturulacaktır. Gerçekten de böyle olmuş, savcılığın komünizm propagandası yapılıyor bahanesiyle, Emin Eliçin'in yazıları kesilmiş ve Emin Eliçin, ancak ölümünden sonra bu suçtan beraet edebilmiştir.

Aktüel bir kitap

«Kemalist Devrim İdeolojisi» yazıldığı günden bu güne, aktüel değeri hiç eksilmeden, gittikçe daha önem kazanan bir kitaptır. Çünkü, Kemalizmi, sosyalizmin bir çıkış yolu sananlar bugün eskiye göre, ayrı ayrı gruplarda artmaktadır. Emin Eliçin, bu kitabını yazarken, Kemalizm'in bir çıkış yolu olduğuna inananlar yalnız Yön'cüler olduğu için, Emin Eliçin de yalnız onları hedef olarak almıştı. Oysa bugün, kimi sosyalistlerin «Sol Kemalistler» diye nitelendirdikleri eski Yön'cü, şimdiki Devrim'cilerden başka, çıkış yolunu Kemalzm ışığında gören sosyalistler de vardır. Bundan birkaç ay önce İstanbul'da TÖS salonunda Sosyalistler Kurultayı adı altındaki toplantıyı yönetenlerin de, Mustafa Kemal'in 1920 Anayasa tasarısı paralelinde olduklarını gördük.

Emin Eliçin, Kemalistleri, Yeni Kadrocu olarak nitelemekte ve kadroculuğu bilimsel doğrulara aykırı bulmaktadır: **«Tarihin insan iradesinden bağımsız işleyen yasaları ya vardır, ya yoktur. Hem vardır, demek, hem de kadrocu olmak elde değildir.»** (Sayfa 290) Kaldı ki Atatürkçülüğün bir kadrosu da yoktu: **«...Atatürk'ün bir kadrosu bile yoktu. Türk Devrimi çağdaşlaşma, batılılaşma yönüyle ideolojisiz olduğu gibi kadrosuzdu da...»** (Sayfa - 301) Emin Eliçin'in bu doğru gözlemine eklemek istediğimiz şudur: Kemalizme kendilerince bir teori arayan ilk Kadrocular da kadrosuz tek tek kişilerdi, hatta bu tek tek kişileri de bir tek kişi olarak Şevket Süreyya'ya indirgeyebiliriz. Eliçin'in Yeni Kadroculuk dediği Yön ve Devrim yayın organı çevresindeki akım da kadrolaşamamıştır. Kadrocularla Yön ve Devrim'cilerin bizce en büyük ayrımı şudur: Kadrocular, Marksizmi, yaratmak istedikleri Kemalist teoriye bir araç olarak kullanmak istiyorlardı. Oysa bugünkü Sol Kemalistleri, Kemalizmi, Marksizme bir araç, hiç değilse, sosyalizmin ilk aşaması için bir araç olarak kullanmak istiyorlar. (Bu bakımdan, sol Kemalistlerin Marksist olmadıkları kanısına katılmıyorum.)

İster Kemalizm, ister Atatürkçülük adı altında olsun, Türk devriminin bu olgusu yanlış değerlendirildiği için, günümüze, özellikle antiemperyalist savaşımızda bize ışık tutar, yol gösterir sanılmaktadır. Bu yanlış değerlendirmenin başında Kemalizmin antikapitalist olduğu sanısı gelir. Oysa Kemalizm yada Atatürkçülük, ulusal kapitalizmin doğması için Devletçiliği gerekli kılmıştır. **«Atatürk'ün çoktan unutulmuş birkaç cümlesini yakalayıp ondan yanlış ahkam çıkaran bugünkü toplumcu aydınların iddiasına aykırı olarak, Devrim literatürümüzün hiçbir durağında ciddi bir kapitalizm düşmanlığı görülmemiştir.»** (Sayfa - 286) Öyleyse Kemalizm, antikapitalist olmayan bir antiemperyalist akım mıydı? Böyle bir soruya nasıl bir cevap verilebilir? TÖS salonundaki sosyalist kurultayı yönetenler de, Mustafa Kemal'in 1920 anayasa tasarısındaki antiemperyalist maddeyi benimserlerken, bu maddeden önceki «Makam-ı hilafeti ihlas» maddesini görmezden geliyorlar, yani Kemalizmi gerçek değeriyle değil, kendi gönüllerince değerlendiriyorlardı.

Bütün bu doğrular üzerinde bugünkü Türk solu, kuramsal olarak anlaşabilir. Ama çabukçuluk ve kolaycılık, çıkış yolu sanılan, aslında hiç de çıkış yolu olmayan, yanlış yollar önümüze açmaktadır.

«Kemalist Devrim İdeolojisi», aktüel olma değerini daha uzun zaman koruyacağı için, sosyalistlerin okuyup üzerinde tartışmaları gereken bir kitaptır.

Aziz NESİN

---

gün sabahın alaca karanlığında dağdan indirdiği odunu şelekliyerek Edremit'in yolunu tutar. Yollar hiçbir zaman tekin değildir. Bir yük odunun alıcıya ulaşması için iki saatlik yolculuğunda üç ayrı barajı birden, yani üç ayrı köprüyü aşması gerekmektedir...

Birinci baraj, orman kolcusu barajı, ikinci baraj, dere boylarındaki daracık yollardan düşüp yuvarlanmadan düzlüğe düşebilme barajı... Üçüncü baraj ise, Kasaba kıyılarında pusuya yatmış kırkharamiler barajı...

Şayet oduncu kadın bu barajları kazasız belasız aşabilmişse - Bu baraj, aşma süresi düz yollarda ise iki saat, zeytinlikler arasında gizli kaçak dolaşmışsa üç saat sürer sırtındaki odunu 2,5 - 3 liraya satar. Şayet ormancıların pususuna düşerse elindeki odun alınır. Kadının mahkemeye verilip verilmemesi ormancının gül keyfine bağlıdır. Verilenler olduğu gibi, verilmiyenler de olur. Yaşyer'de ellerindeki odunlar yağma edildikten sonra birer hafta ceza giyen kadınlara rastlandığı çok görülür. (Ümmühan Gaçar, Zeliha demir birer hafta ceza giyip yatıp çıkanlar arasındadır.) Böyleleri ayrıca 120 lira avukat ücreti, 40 - 50 lirada para cezasına çarptırılır...

Açlığın yanında kolcu zulmünden, ceza yağmurundan bunalan orman köylülerinden biri... (Foto: H. AYTEKİN)

Tavla açımı orman sınırı

Köyün yaşlıları, Yaşyer'in 150 yıl ötesine uzanan bir tarihi vardır diyorlar. Köye şöyle bir bakıyarsun orman köyün yarım saat altından başlıyor. Köylülerin dediklerine göre Tarım Bakanlığı sınırı ikide bir değiştiriyormuş. Son olarak ormanı köyün yarım saat altına çekmiş. Buna göre köy tamamiyle orman içinde görünüyor. Köylüler, **«Biz Yaşyerliler,** diyorlar, **hayvanlarımız da, biz de çelik cendere içindeyiz. Kıpırda kıpırdayabilirsen..»** Tarım Bakanlığının sınır içinde alıp çepeçevre kuşattığı bu yerlerde 50 kadar köylünün tarlası varmış. Bunların 27'si hakkında dava açılmış 1967 Mayısında mahkemeye verilmişler. Üçü sonuçlanmış. Bu öyle bir sonuçlanmayımış ki, tarladan el - etek çektikten sonra vatandaşa üçer ay hapislik, 120'şer lira avukatlık ücreti çıkagelmiş. **«Keşf istedik. Yeniden mahkeme açtık. Mahkeme yüzümüze bakmadı. Red edildik. Hani insan oğluna ölümü gösterirsen sıtmaya fit olurmuş, derler. Elimizden giden tarlada orman tahribatı olmadığı için ayrıca ceza kesmediler. Bu kadarını bize bağışladılar.»**

Köylülerin dediğine göre bu tarlalar için 31 yıldır vergi ödüyorlarmış, devlet baba te o zaman keşif kaldırıp vergi koydurmuş. Atatürk'ün zamanından beri 8'inin mahkemesi bitmemiş...

Yaşyerde bir ev

Bir ev göreyim dedim. Köyün orta yerindeki Osman Yıldırım'ın evine girip dolaştım. Tek bir odacık Osman Yıldırım'ın evi. Kapıdan içeri girince sağdaki tahta bir bölmede dört koyunla, bir eşek duruyor. Biraz genişçe olan toprak bölmeli odacıkta da Beş nüfuslu Osman Yıldırım ailesi barınıyor...

Evin tüm eşyası: Eve atılmış birkaç hasır, bir iki mitil, yatak üzerine örtülmüş kıl bir kilim. Köşede dibi geçmiş bir çuval. Birkaç küp - küpecik, raflara sıralanmış birkaç tıngır. Kapı ağzında birkaç kucak odun. Evin tümünü yiğitçe bir eşeğin sırtına yüklesen götürmem demez...

Yaşyer'de böyle bir evin kaça çıkacağını sordum. **«1000 lira ver içindeki pılı pırtısıyle sırtına yüklen götür, dediler.»**

Gördüğüm öteki köy evleri de Osman Yıldırım'ın evinden hemen hemen farksızdı. Bu ormancı Yürük köyünde yakın zamana kadar topevler dedikleri bir nevi kubbeli evlerde oturan ailelerin sayıları bir hayli kabarıkmış. Kıl çadırdan yapılmış bu tek tipli evler bugün tarihe karışmış... Bizim orman yağmacılarının oturdukları köşklerden de bir, ikisini görmek ister misiniz. Ama geçiver orasını, galiba çizmeden yukarı çıkıyoruz

Bır karşılaştırma

Bu uzun yazımda Kazdağı'nın eteklerine yerleşmiş bir orman köyünü tanıtmağa çalıştım. Bir önceki yazımda da Doğu illerimizden Tunçeli'nin bir başka ormancı köyünde yaptığım araştırmalardan bazı rakamlar vermiştim...

Şimdi Türkiye'nin en fakir bölgesi Tunceli'inin ormancı köyü ile, Türkiye'nin en zengin bölgesi sayılan Ege'nin başka bir orman köyündeki Gelir-Gider tablolarını yanyana getirip karşılaştırırsak, bu iki köyün gerek yaşantılarında, gerek aileler arasındaki gelir dağılımında fazla bir ayrım göremeyiz. Yalnız birincisi, Doğu'nun kuş uçmaz, kervan geçmez dağların arasına sıkışıp kalmış, horlanmış, unutulmuş bir köy... İkincisine gelince: Eğe'nin en zengin, en renkli körfezlerinden sayılan Edremit gibi Türkiye'nin bir numaralı zeytin ülkesinin hemen ötesinde kurulmuş bir köy. Yani dağ cenneti ile, deniz cannetinin sarmaş dolaş olduğu yerde doruklanmış. Buna, sıkışıp kalmış, desek daha doğru olur. Zira bugün Yaşyerliler'in, ne arkasındaki içinde hazineler saklıyan Kazdağları'nın güzelliğinden, ne de 10 - 15 kilometre ötesinde soygun ve yağma düzenin canlı birer tablosu olan AKÇAY PİLAJLARI'nın milyonluk dinlenme evlerinden haberleri var...

Öyleyse, **«Köyümüzün dağları da güzel, havası, suyu da ama beg, açlığına dayanabilirsen»** diyen çilekeş Tunceli köylüsü ile, yıl oniki ay sırtında kasabaya odun taşıyan Yaşyer'in orman kaçakçısı (!) Ümmühanlar, Zelihalar arasındaki farkı söyler misiniz?

Sonuç

Yurdun iki ayrı bölgesinde yapılan bu küçük araştırma da, bugün içinde ve kıyılarında 9 - 10 milyon insan barındıran ormancı köylerimiz için tartışılacak konunun hiç de bazı politikacılarımızın sandığı gibi orman suçlarının afedilip, edilmemesi konusu olmadığını bize bütün açıklığıyle gösteriyor. Biz istediğimiz kadar **«Ormanlarımız eriyor..»** diye olduğumuz yerde çırpına duralım. Orman köylümüz, kendisine başka geçim yolları gösteren yeni bir düzene kavuşmadıkça bu tartışmalardan habersiz, gene tek rızk kapısı olan ormana dalarak o güzelim dağları çölleştirmekte devam edecektir...

İSRAİL SAVAŞ ÇILGINI MOŞE DAYAN
— 30 yıl öncesini dahi hatırlamaz oldular —

Siyonizm ile Neo - Nazizm'in ittifakı!

Batı Almanya ile israil birlikte atom silahı yapıyor!

NÜKLEER SİLAH PATLATILIYOR
— Siyonizm ile Neo - Nazizmin Ortak Hayali —

SOVYETLERİN, gizli ajanları Aleksandır Loginof'u, ellerinde bulunan tam on Alman Ajanı karşılığında Almanlardan geri almaları bir çok spekülasyona sebep oldu. Bilindiği gibi, Aleksandır Loginof 1967'de Güney Afrika'da yakalanmıştı ve orada tutuklu bulunuyordu. Öyle ise Bonn'un bu işle ilgisi ne olabilirdi? Şimdi ilk defa olarak bu meseleyle ilgili bazı geçmiş olaylar suyun yüzüne çıkmış olup bütün Afrika ve Ortadoğu'nun geleceğine ışık tutmaktadırlar.

Anlaşıldığına göre, Loginof, soğuk harbin en uğursuz sırlarından birisini açığa çıkarmak için çalışan Gizli Servis çalışmalarını yönetmek amacıyla *Kanada üzerinden, Güney Afrika* Cumhuriyetine gönderilmişti. Şimdi kesin olarak ortaya çıkarıldığına göre Almanya ve Güney Afrika, büyük çapta atom ve kimya silahları geliştirme ve yapımı için müştereken çalışmaktadırlar. Tam teçhizatlı geliştirme merkezlerinden bir kısmı Bloemfontain'dedir.

Bu müşterek çalışmalar küçük çapta olmak üzere ilkin 1957'de başladı. İki yıl sonra General de Gaulle'ün iktidara gelişi Almanlara atom sırlarını ve silahlarını Fransa ile bölüşebilecekleri ümidini verdi ve Afrika'daki çalışmalar hızlandırıldı. O zamanlar Almanların sahip oldukları Atom silahları, ancak bir savaş halinde ve tetiği her zaman kendi elinde olmak şartıyla büyük müttefikleri Amerika tarafından verilmiş bir sözden ibaretti.

Etrafta yeni bir ortak arıyan Alman iş adamları Bonn'un dikkatini Güney Afrika üzerine çektiler. Bu faşist beyazlar devleti, gerekli hammaddelere sahip olmakla beraber, teknik bilgiden ve yeterli mali kaynaklardan yoksundu. Daha önemlisi bu devlet, beyazların Güney Afrika'da, Rodezya'da, Mozambik'te, Malavi'de, Angola'da ve daha bir çok küçük bölgedeki hakimiyetlerini devam ettirebilmek amacıyla, vurucu gücü yüksek silahlara kavuşmak için can atıyordu. Üstelik İkinci Dünya Savaşındaki suçları yüzünden, başka bir ülke ile atom silahları konusunda açıkça işbirliği yapamayan Almanlarla gizli bir anlaşmaya girmekte de faşist beyazlar devleti herhangi bir sakınca görmüyordu.

Alman - Güney Afrika ortaklığı, araştırma çalışmalarından kolayca Atom silahları ve diğer kitlesel imha silahları yapımına dönüştürüldü. Halen bu işbirliği ve çalışmaların ne safhada olduğu hakkında pek az şey bilinmektedir.

İnanıldığına göre, Sovyetler'in Loginof'u geri alabilmek için bu kadar ağır bir bedel ödemelerinin başlıca sebebi, Loginof'un bu çalışmalar konusunda bildiklerine kavuşabilmektir.

Çalışmalar Uzun süre iki ortaklı kalmadı. 1950'lerin sonuna doğru bir üçüncü ortak, Portekiz, ortaklığa alındı. Sebep: Portekizin sömürgeleri olan Angola ve Mozambik, çalışmalar için gerekli olan hammaddelere bol miktarda sahiptiler.

Bundan başka Almanya, milletlerarası anlaşmalarla atom, biyolojik ve kimyasal silahlara sahip olmaktan ve bu konularda araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmaktan menedilmiş olduğundan, bu araştırmaları yapabileceği ve ürettiği silahları sessizce depo edebileceği bir üs arıyordu. Hasta Portekiz diktatörü, başkaldıran sömürgelerini savunma karşılığında Almanlara istediğini vermeye hazırdı. Böylece Kuzey Portekiz'deki Beira bölgesinde Almanlar müstakbel atom silahlarını depo edebilecekleri geniş üs haklarına kavuştular.

Karşılık olarak Bonn ve Pretoria, Lizbon'a hatırı sayılır yardımlarda bulundukları gibi, Güney Afrika Portekiz'in Angola ve Mozambik'teki müstemleke yönetiminin devamına yardım etmektedir. Ayrıca bu sömürgelerdeki köprübaşlarının yerli milliyetçiler tarafından ele geçirilmesi tehlikesi halinde, Portekize ufak çapta atom bombaları da verilecektir.

Dahası var. Öyle görünüyor ki, bir başka ortak daha Bloemfontain'deki çalışmalara katılmaktadır. **Bu dördüncü ortak, nükleer silahlara kavuşmayı çok istediği halde gerekli kaynaklardan ve silahları deneyecek sahadan mahrum olan İsrail'dir.**

İşte bu noktada bu meselenin muammalarından biri karşımıza çıkmaktadır: Gerçekten işleyen nükleer silahların imaline devam edebilmek için Bloemfortain'de geliştirilen prototiplerin denenmesi gereklidir. Almanlar ve Güney Afrikalılar bunu, dinleme ve gözetleme istasyonlarının gözünden nasıl kaçıracaklardır? Afrikadaki geniş açık sahalar ve büyük yeraltı mağaralarına rağmen buralarda yapılacak nükleer denemeler, iki büyük nükleer devin yer yüzünü kuşatan gözetleme sistemlerince tespit edilecektir. Bu ancak iki devden birinin deneme yapılan bölgeye sırtını çevirmesi sayesinde gözden kaçabilir.

Diğer alternatif, Bloemfontain'in daha önce denenmiş olan bir prototip üzerinde çalışmasıdır ki, bu da atom kulübü üyelerinden biri tarafından verilmiş demektir. İngiltere ve Fransa, Almanya'nın Atom silahlarına sahip olmasından son derece endişe duyduklarından ve Sovyetler de bu alışverişin dışında olduklarından, ortada yalnız Birleşik Amerika kalmaktadır.

Birleşik Amerika, geçmişte. Atom Kulübü'nün kapılarını üye olmayanlara sıkı sıkıya kapama arzusunu defalarca göstermiştir; bu, Almanya için de aynen geçerlidir. Öyle ise şimdi neden Almanya'nın kapıyı Hitler'in Versay Anlaşması'nı çiğnemesine benzer bir hile ile açma gayretlerini görmezlikten gelmektedir?

Bunun izahı üç katlı olabilir:

● Birincisi, Birleşik Amerika, güçlü müttefiki Almanya'nın istediğini yapmasına artık engel olamamaktadır. Ona ne ekonomik yönden, ne de politik yönden baskı yapacak durumda değildir.

● İkincisi, beyaz Güney Afrika'yı kuzeyden inen siyah milliyetçilik dalgasına karşı koruma eğilimi, Amerika'nın uzun vadeli emperyalist ve ekonomik çıkarlarına uygundur.

● Üçüncüsü, İsrail'in de ortaklığa dahil edilmesi, Amerika'nın bu işlere göz yummasının bedeli olsa gerektir: Çünkü Amerikan diplomasisi, bütün gücünü *Ortadoğu*'da Batı'nın en güvenilir köprübaşı olan İsrail'.

Kamboçya'da Halk Savaşı Başladı

Emperyalist ABD'nin Kamboçya'da giriştiği gerici hareket beklemediği bir sonucu doğurmuş ve Kamboçya'da halk örgütlü direnişe geçmiştir. Emperyalizmin Kamboçya'daki oyunu yeni, tekbaşına bir olay değildir. ABD'nin çaresiz maceracılıklarından bir tanesidir. Vietnam'da hergün emperyalizm yenilgiye biraz daha yaklaşırken, savaşı Vietnamlılaştırmaya, yani uşaklarının üzerine yıkmaya, Güneydoğu Asya halklarının birbiriyle bütünleşmeye yönelen anti - emperyalist savaşını çeşitli taktiklerle engellemeye çalışmaktadır.

Vietnam, Tayland, Laos'tan sonra Kamboçya da bu kavgaya fiili olarak katılmıştır. Anti - emperyalist halk savaşı buralarda da kalmamakta, Birmanya, Hindistan Assamı, Malezya Fedarasyonuna bağlı bölgelerde halk savaşının gelişmesi yolunda hızlı adımlar atılmaktadır. Filipinler'deki mücadele ile de hin - Çi ndarfdmardmf mücadele ile de Hindi - Çini sınırları aşılmaktadır.

Bütün Hindi - Çini ülkeleri gibi Kamboçya'nın tarihi de hiçbir zaman Vietnam ve Laos'tan ayrılmamıştır. Kamboçya, II. Emperyalist Savaş'tan sonra ortaya çıkmıştır. Şimdi sağcı darbe ile düşürülen Sihanuk, 1955'de krallığı lağvetmiş ve seçimlere gitmiştir. Sosyalist Halk Partisi'ni kuran Sihanuk seçimle tekrar başa geçmiştir. Kamboçya aynı yıl Birleşmiş Milletler'e girmiştir. Vietnam gibi bir ateş çemberinin yanında yer alan Kamboçya'nın başkanı, ülkeyi tarafsızlık statüsünde yaşatabilmek için uğraşıp durmuştur.

ABD'den yılda ortalama 50 milyon dolarlık yardım alırken, Çin Halk Cumhuriyeti ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nden de yardım alarak dengeyi sağlamak istemiştir. Tarafsızlık politikasını her ülkeden yardım ve denge ilkelerine dayandırmaya çalışan Sihanuk'un tutumu ABD tarafından hiçbir zaman hoş karşılanmamıştır. Kamboçya toprakları zaman zaman ABD ve uşakları tarafındn saldırıya uğramıştır. 1964'de Kamboçya ABD ile ilişkilerini kesmek zorunda kalmıştır. Yeni diplomatik ilişkiler ancak bu darbeden bir ay önce gerçekleştirilmiş ve gelen yeni ABD büyükelçisi hızla darbe yolunda sağcıları örgütlemiştir.

Diğer yandan Sihanuk'un ülke içinde sosyal devrime yönelmemesi, anti - komünist bir iç politika izlemesi, Vietkong Birliklerine karşı çıkması sonuçta soyut tarafsızlık politikasının iflasına yol açmıştır. Emperyalizm bir üçüncü yola hiçbir zaman müsaade etmemiştir. Emperyalizmin cirit attığı bir bölgede tarafsızlık diye birşey olamaz. Sihanuk da artık hataları anlamış ve kitleleri örgütlü halk savaşına çağırmıştır. Ve kitleler karşılık vermiştir. Bütün Kamboçya'da gerici iktidara karşı yürütülen gösteriler yayılmaktadır. Diğer yandan fiili olarak savaş Kamboçya topraklarında hızla gelişmektedir.

Gerici Güney Vietnam ve Amerikan kuvvetleri Kamboç halkına karşı saldırıya geçmişlerdir. Kamboç halkının her zaman Vietnamlı halk savaşçılarına aktif destek gösterdiği hatırlanmalıdır. Emperyalist saldırganları çeken nedenlerden biri de bu olmuştur. Ve şimdi Vietnamlı halk savaşçıları Kamboç halkına yardıma koşmaktadır. Emperyalizmin bütün çabalarına rağmen Laos, Vietnam ve Kamboçya halkları ortak mücadelelerinde devrimci dayanışmayı öteden beri sü.dürmüşlerdir. Bu dayanışma güçlenerek devam etmektedir.

VE EMPERYALİZM GÜNEYDOĞU ASYADAN SÜRÜLECEKTİR.

Tarafsızlığının kefaretini ödeyen Prens Sihanuk (üstte) Emperyalizmin kuklası Lon Nol (altta)

in ayakta tutulmasına yöneltmiş bulunuyor. Birleşik Amerika doğrudan doğruya silahları vererek İsrail'i destekleyemeyeceği gibi, uzayıp giden bir savaşa da İsrail'in yanında müdahaleyi göze alamaz. İşte bu yüzden bu işi Almanya ve Güney Amerika'nın yüklenmelerine ve sonuçtan da onların sorumlu tutulmalarına karar vermiş olmalıdır. (Aynen 1965'te İsrail'e Amerika'nın doğrudan doğruya satmayı uygun bulmadığı tankları Bonn'un İsrail'e vermesi gibi.)

Şüphesiz bütün bunlar, 1963 ve 1966 atom silahları anlaşmalarının, birer kağıt parçasından başka bir şey olmadığını göstermektedir.

Ta Kung Pao (Hong Kong)'dan

Çeviren: İ. TEZEL

Amerikan emperyalizmi, dünyanın her yanında komplolar düzenliyor

Faruk PEKİN

Emperpalizm dünya çapında bir çöküşe doğru giderken, bunu geciktirmek için elindeki bütün olanakları kullanmaktadır. Dünya tekelci kapitalizminin baş temsilcisi ABD'nin elindeki CIA adlı örgüt de bu işi bütün ustalığıyla yürütmektedir.

Saldırgan ve gerici ABD emperyalizmi halk savaşı vermiş yada yeni yeni bu savaşı geliştiren yada çıkarları emperyalizm ile çelişen kişilerin iktidara geldiği bütün ülkelerde hemen karşı devrim tezgahlamakta, satılık kişileri kullanarak darbe hareketlerine girişmektedir.

Yıllardır emperyalizmin CIA ile İran'da, Latin Amerika ülkelerinde, Afrika, Asya ülkelerinde gerçekleştirdiği darbeler akıllardan çıkmamaktadır. Savaşçı emperyalizm yine aynı yollara başvurmaktadır. Güneydoğu Asya'da emperyalizmin tezgahladığı oyunlar artmıştır. 1967 yılında Sihanuk'u devirmek amacıyla CIA tarafından desteklenen darbe hareketi geçen yılki «yeşil bereliler» olayı ile iyice ortaya çıkmış ve bu olayın yankıları henüz silinmemiş iken, emperyalizm Kamboçya'da yeni bir darbeyi gerçekleştirmiştir. Kamboçya başkanı Prens Sihanuk, CIA tarafından alaşağı edilmiştir.

Saldırgan ABD emperyalizmin temsilcileri şöyle demektedirler: «Vietnam'daki Kuzey - güney savaşı ayrı bir savaş olarak nitelenemez. Bu savaş Hindi - Çin'in geleceği için yapılan mücadelenin bir parçasıdır.»

Güneydoğu Asya'da çok kritik bir duruma düşmüş olan ABD emperyalistleri son direnme merkezi olarak Kamboçya'yı seçmek zorunda kalmıştır. Emperyalistler Laos'tan da ümidi kesmişlerdir. Yukarıdaki sözleri söylemekle, Güneydoğu Asya'da daha henüz herşeyin bitmediğini belirtmek istemektedirler. Emperyalist ABD, Güneydoğu Asya'daki «geri çekilme» hareketini Kamboçya'dan idare etmek istemektedir.

CIA bu yörede yıllarca cirit oynamıştır. Diem olayı ve Vietnam katliamlarının başlaması tamamen savaşçı CIA'nın eseridir. Laos'taki halkların birbirini vurmasını körükleyen gene CIA'dır. Yakında bu bölgede, Malezya Federasyonu'na bağlı bölgelerde askeri darbeler olursa, Filipinler'de devrimci hareketleri önleyemeyen emperyalizmin köpeği Marcos'un yerine otoriter bir askeri rejim başa geçerse bunlara şaşmamak gerekir. Emperyalizmin askeri rejimlerle kendi çıkarlarını korumaya gitmesi yeni bir olay değildir. Özellikle Latin Amerika yıllardır bu tür oyunlara sahne olmuştur.

Emperyalizm şu anda iki bölgede yoğun savaş vermektedir: Güneydoğu Asya ve Ortadoğu. ABD emperyalizmi Güneydoğu Asya'daki hakimiyetinin sonuna gelmiştir, geri çekilmektedir, fakat Ortadoğu'daki savaşını yeni başlatmak üzeredir. Yunanistan'daki albaylar cuntası emperyalizmin bu bölgedeki ilk oyunu olmuştur. Bunu Irak ile İran arasındaki çatışmalar, Irak'taki darbe teşebbüsü, Mısır'daki darbe söylentileri ve Kıbrıs'taki olaylar izlemiştir. Daha önceki bir makalemizde de belirttiğimiz gibi, bu işlerin çıbanbaşı yahudi asıllı senatör Jacop Javitts Ortadoğu'ya gelirken onunla birlikte bir yığın CIA ajanı da gelmişti.

Emperyalizm, Kongo Brazzaville'da gerçekleştirmek istediği yeni bir darbe teşebbüsünün yanında Ortadoğu'da iki yeni oyuna girişmiştir: Sudan'da gerici bir ayaklanma ve Lübnan'da devrimci güçlere karşı bir hareket tezgahlamak.

Sudan'da geçen Mayıs ayı başında bir ihtilal olmuş ve başa geçen iktidar anti - emperyalist bir dış politika izleyeceğini ve ulusal kurtuluş savaşları veren devrimci güçlere yardım edeceğini açıklamıştı. Sudan'daki iktidar verdiği sözü tutunca, Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde mücadele eden devrimci cephelere büyük yardımlar sağlayınca, aktif olarak onları destekleyince, gerici Arap düzenlerine karşı tutum takınınca, Libya ve Mısır ile birlikte emperyalizmin maşası siyonistlere karşı bir cephe kurmaya yönelince, CIA hemen Sudan'daki gerici, şoven unsurları çeşitli yollarla örgütleyip, bir hareket tezgahlamaya girişmiştir.

Lübnan'da gelişmekte olan ve devrimci fedaileri kitlelerden soyutlamaya yönelen ve halkı birbirine düşürmeyi amaçlayan hareketler kesinlikle CIA'nın işidir. Gerçekte, dini unsurları, aşiretleri, kabileleri devrimci hareketlere karşı ayaklandırmak yeni bir yöntem değildir. Emperyalizm genellikle Afrika'da, özellikle de Kongo ve Rodezya'da bu yöntemi yıllarca denemiştir. Son günlerde devrimci zaferler kazanan Güney Yemen ve Zufar'da da bu yöntem izlenmiş, dolarlarla donatılmış gerici kabileler, kabile arası çekişmelerle, şovenist duygularla harekete geçirilmiş ve devrimcilerin üstüne gönderilmiştir.

Mısır Başbakan yardımcısının Libya'da CIA tarafından düzenlenen bir darbe ihtimalinden bahsetmesine de fazla şaşmamak gerekir. Saldırgan ve gerici emperyalizm çöküşünün hızı oranında maceracı olmaktadır. Emperyalizm, kısa vadedeki çıkarları açısından Ortadoğu bölgesini ateş çemberi haline getirmektedir. Bu bölgede gerici rejimlerin, askeri iktidarların, faşist cuntaların başa gelmesi için emperyalizm vargücünle çalışacaktır. Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde çok önemli bir yeri olan Türkiyede CIA'nın bu çalışmalarından muhakkak nasibini alacaktır.

Emperyalizmin çöküşünü önleme çabaları boşunadır. Emperyalizm Dünya çapında debelenmektedir. Savaşçı ve saldırgan emperyalizmin açtığı her yeni savaş, giriştiği her yeni bir oyun ise ulusal kurtuluş savaşlarının başarısını daha bir arttırmakta, sosyalizmin Dünya ölçüsündeki zaferini biraz daha çabuklaştırmaktadır.

Dünya halklarının son zaferleri bu olayın en somut örnekleridir.

Demokrasi Filipin'nin soygun düzeni

Filipinler 7000 adadan kurulu, 300.000 km² yüzölçümü olan bir ülkedir. 34 milyonluk Filipinler Cumhuriyetinde nüfusun % 54'ü 18 yaşından küçük olanlardan oluşmaktadır ve % 3,4 lük bir artış hızı görülmektedir. Ülke geniş doğal kaynaklara sahiptir. Dünya kopra üretiminin % 40'ını, «Manilla keneviri» üretiminin ise hemen hemen hepsini sağlar, hindistan cevizi yağı, altın, cıva ve bakır üretiminde de önemli bir yer tutar. Hidro-elektrik tesisler kurmağa çok elverişlidir. Ayrıca, yer altı servetleri arasında üç «stratejik» maden de bulunmaktadır. Uranyum, vanadyum ve molibden.

Çalışan nüfusun % 61'i tarım alanındadır. Tarım milli gelirin % 34'ünü, ihracatın ise % 60'ını sağlar. Tarımda, İspanyol sömürgeciliğinden kalma haciendera usulü hakimdir. Bu usul büyük toprak mülkiyeti ve ortakçılık esasları üzerine kuruludur. Köylü toprak sahibi olabilse dahi ufak bir toprak parçasını ilkel usullerle işleyebilir ancak. Bir Filipin köylüsü ortalama olarak 40 sene yaşar. Sağlık istatistikleri bu ülkede her onbeş dakikada bir kişinin veremden ölmekte olduğunu göstermektedirler. Bu ise, 13 milyonluk faal nüfusun 2 milyonunun açık işsiz olduğu, nüfusun %5'inin milli gelirin % 30'una el koyduğu bir memlekette normal birşeydir.

Bu sefalet içersinde hurda vb. şeyleri toplamak için Amerikan üslerinin civarına yaklaşan zavallı Filipin köylülerinin sorumsuz Amerikan askerleri tarafından vurulması ve bu askerlerin cezalandırılmaması olağan şeylerdendir.

Filipinler'deki Amerikan üslerinin tarihçesi oldukça gerilere uzanır. Macellan'ın 1521'de Filipinlere çıkmasıyla birlikte ülkenin bir İspanyol sömürgesi haline getirilmesi başlar ve bu faaliyet 350 yıl sürer. Nüfusun % 65'i katolik olur. 1896'da ülke halkı İspanyollara karşı ayaklanır. Bu fırsattan yararlanan A.B.D., ülkeyi «kurtarmak» için müdahale eder, İspanyollar yenilir ve onların yerini Amerikalılar alır. Ülke 1898'den 1946'ya kadar bir A.B.D. sömürgesi olarak kaldıktan sonra 1946'da biçimsel bir bağımsızlık kazanır. Ancak, Amerikalılar «Amerikan toprağı» olarak saydıkları askeri üslerini ülkeyi «savunmak» için muhafaza ederler.

Amerikalılar, daha iyi «korunabilmesi» için ülkeyi SEATO'ya ve Güney Doğu Asya ülkeleri Birliğine sokarlar. Filipinler bu iki örgütün üyesi oldukları için Kore harbine (Türkiye gibi) ve Vietnam'daki Amerikan saldırısına da katılmak zorunda kalmıştır.

Ülke askeri alanda olduğu gibi iktisadi alanda da A.B.D.'ye bağımlıdır. 1946'da Amerika'yla bir serbest mübadele anlaşması imzalanmıştır. Ancak, bu mübadele serbestisinden sadece Amerika yararlanmış, Amerikan ürünleri hiçbir sınırlama veya vergileme olmaksızın Filipinler'e girerlerken, Filipin mamullerinin A.B.D.'ye girmesinde sıkı bir kontrol ve sınırlama uygulanmıştır.

Bu sahte mübadele hürriyetiyle birlikte Amerikan sermayesi de ülkede rahatça at oynatabilmiştir. Kârlarının Amerika'ya transferi garanti altında olduğu için Amerikan sermayesi bol yatırım yapmıştır. Filipinli bir politikacının dediği gibi; **«A.B.D. bize yardım ettiğinden ziyade biz A.B.D.'ye yardım ediyoruz».** Halkın sömürülmesiyle elde edilen kârların büyük bir kısmı Amerika'ya gitmekte, Filipinli emekçi ürettiği 10 dolarlık mal için ancak bir dolar alabilmektedir.

Bu serbest mübadelenin kendi çıkarlarına dokunduğunu farkeden filipin burjuvazisi Amerikan sermayedarlarıyla aynı haklara sahip olmak istemiş ve ticari anlaşmalarda 1954'de bir değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklik sonucunda «milli» burjuvazi daha da zenginleşmiş ve ülke üzerindeki hakimiyetini sağlamlaştırmıştır. Böylece polis teşkilatı tamamen egemen sınıfların eline geçmiş, nisbeten az zenginler silah edinirlerken, politikacılar ve büyük toprak sahipleri kendilerine, özel polis örgütleri kurmuşlardır.

Kitleler böyle bir ortamda sadece silahlı mücadele yoluyla köklü değişiklikler yapılabileceğinin farkındadırlar. Huk'lar da bu kanıdaydılar. Filipinler'de kurulan Hukbong Mapaglayan Bayan, halk kurtuluş ordusunun kısaltılmış ismidir. Bu örgüt iki bölüme ayrılmıştır: Dante'ler ve Sumlong'lar. İki yıl önce, başkan Marcos'un bağımsızlık vaadlerinde bulunması üzerine örgüt silahlı mücadeleyi durdurmuş ve idareyle bir bir anlaşma yapmıştı. Ancak, şimdiki iktidarın ülkeyi hiçbir zaman burjuva ve Amerikan boyunduruğundan kurtaramıyacağını anlıyan Dante'ler bir kaç aydın gerilla eylemini yeniden başlatmışlardır.

Başkan Marcos ise hâlâ, Huk çetecilerinin artık bir «hatıra» haline geldiğini söylemektedir. Ancak, Dante hareketinin yeniden başlaması, 15.000 öğrencinin son günlerde giriştiği bilinçli eylemler ve gittikçe artan hoşnutsuzluk karşısında, sahte demokrasiyle birlikte, Marcos ve benzerleri ergeç bir «hatıra», hem de kötü bir hatıra haline geleceklerdir.

Filipinlerde demokrasi (!) kurbanı devrimciler

Oktay Akbal'ın "1969'un en iyi hikaye kitabı" seçilen "Tarzan Öldü"sü üzerine

«TARZAN ÖLDÜ» YAZARI OKTAY AKBAL

Tarzanlar Keşke Ölse!

Leyla ERBİL

DOĞRUSU Oktay Akbal üzerine bir yazı yazmak aklımdan geçmizdi. İlk çıktığında bir kaç hikayesini okumuş, bir köşeye atmıştım kitabı. Ama gazete ve dergilerde, yani okurla yazarı biribirine tanıştırmakta çok önemi olan basında bir grup aydınımızın, okuru şartlandırıp eğitmekte etkisi olan, önü alınmaz övgülerini okudukça kimi gerçekleri okura iletmenin bizlere düşen bir borç olduğu duygusuna kapıldım. Biliyorum, bu yazının nedeni okura, yazara ve de kendime duyduğum saygıdır dememe karşın O. Akbal ve yandaşları gerçek nedeni -bundan önce yaptıkları gibi. Akbal'ın S. Faik armağanında bana oy vermemesine bağlamaktan pek sevinecekler. Hiç umurumda değil. Başkalarının ve kendilerinin ahlakından umudu kesmeyenlere yazacağım ben.

Bilindiğince bütünüyle otobiyografik yapıdadır O. Akbal'ın hikayeleri. Akbal ise devrimci bir yazardır. Daha doğrusu gazete ve dergilerdeki yazılarında öyle olduğunu söyler O. Akbal. Oysa ki günümüzde «devrimcilik» görece bir anlam içermez. Kabaca çizgileriyle sömürücü, yönetici güçlere karşı bilgi, bilinç ve hünerimizi -burada sanatımızı- kendimizi ve dünyayı -değişmekte ve gelişmekte olan dünyayı- değiştirmekte katkısı olabilecek biçimde kullanmaktır. Önemlisi, yaşadığımız toplumun temel özünü değiştirmekteki bu çabamızın, saltık kendimizi değiştirmekte tutarlı olabilmesini sağlamak bir başka deyişle teorinin pratikle -yeniden karşılıklı etkilenme ve atılımlara açık olarak- uyuşumunu sağlayabilmektir. **Tarzan Öldü** böyle bir nitelik taşır mı? Devrimcilik hiç bir vakit Akbal'ın yaptığı gibi duygu ve yarım yamalak bilgilerimizi **toplumsal özü oldu bitti'ye getiren bir tavırla açıklamakla sonuçlanan bir nen olmamıştır.** Akbal'ın yaptığı ise bu bile değildir. Akbal'ın yaptığı **«Ah ne hoştu o günler kısa pantalonlu bir çocuktum, Tarzanı seyrederdim, uçtu uçtu o günler»** gibisine kocakarı vahlanmalarıyla sürdürülen ve Atatürkçü olduğunu söyleyen devrimcilik anlayışının, gene herkeslerden çok Atatürkçüleri ürküten bir nitelik olması gerekir. Ernest Fischer yazar ki: **«Elbette toplumun bütün üyelerinin duyarlığını koşullandıran geleneksel biçimlerin etkisinden kurtulmak ezilen sınıflar için bile kolay değildir** -nerde kaldı ki bay Akbal'ın sınıfından gelenler için- **Geçerli görüşlere ve törelere aykırı düşen siyasal ve ekonomik bir sınıf bilinci geliştirmek oldukça güçtür.»** Bu yüzden devrimciyim diyen her yazarın harcı değildir devrimci olmak ve Mao'nun o nefret etitği er postallarına ve giysilerine kendini alıştırmaktaki çabası da boşuna bir gösteriş öyküsü değildir.

Yüzü gözü kapkara, üvey babasından dayak yiyen, zavallı bir halk kızını seven arkadaşını şöyle küçümser O. Akbal, «Düş Sevi» adlı öyküsünde: «...**Bir iğrenme duyuyordum. O kara, kuru, çirkin kızı gözümün önünde görüyordum. El sürülemiyecek bir yaratık. Bayağı, pis, iğrenç, çirkin. Nasıl öpülebilirdi böylesi, nasıl okşanabilirdi? Nasıl düşler yaratabilirdi insanın içinde?..»** böyle bir kız yada oğlan sevmek gerçekten kolay değildir. Devrimci değilsen, S. Faik gibi has bir yazar da değilsen, ne denli özensen sevemezsin o kızı. Ama gene de aklının ermediği her hikayeyi «**insancıl**» değil diye yargılayan, yıllar yılı «**insancılık**» diye tutturan ağabeylerimizin böyle yazmaları o kızcağızlara karşı utandırıyor bizleri. Gerçi O. Akbal acımasız bir yazar değildir. Kendisiyle ve hikayeleriyle çelişkiye düşse de, vakit vakit insan sevgisini kanıtlayan hikayeleri de var. **«İnsan Hayvanı»** bunlardan biri. Kente gelmiş köylü çocuğunu hor gören otobüs yolcularının yaptığına vicdanı sızlar. Atatürk'ün **«efendimiz»** dediği bu köylü'yü, Cumhuriyetin ilanından şu kadar yıl sonra bir Atatürkçü aydın yeniden adlandırıp **«İnsan Hayvanı»** diyebiliyorsa, **«efendimiz»i** gene Atatürkün halkı itip kakıyorsa, ve yıllardır **«İnsan Hayvanı»** gibi acıklı olmaktan öteye geçemeyen sadakalarla da başka davranışlarla da efendimiz hayvanlıktan kurtulamıyorsa, efendilerimizi de, kölelerimizi de, Atatürkümüzü de yeniden ele alıp düşünmemizin gereği vardır. Bu öykü gerçeğine rastlamış en iyi öyküsüdür kitabın kanımca.

«Bataklık Gemisi»nde yazar yobazlarla, ahlak düşkünü patronuyla bir dergide çalıştığı günleri anlatır. Öyle uzun boylu bir sıkıntısı yoktur; canciğerdir onlarla. Patronla ayrı dostluk eder, yobazla ayrı. Tartışmayı, başkaldırmayı aklına bile getirmeden geçinir gider. Şöyle yazar: **«Başımı sallardım hep. Uslu dinlerdim.»** -Atatürk'de genç-

100 SORUDA FELSEFE EL KİTABI, Selahattin Hilav, Gerçek Yayınevi, 216 sayfa, 10 Lira — Felsefe nedir? Felsefe ile mitoloji, din ve bilim arasında ne gibi ilişkiler vardır? Eski Yunan felsefesinin önemi nereden gelmektedir. İslam düşüncesinin özellikleri nelerdir? Hegel'in felsefi görüşleri nelerdir? Marksizm ve felsefe arasında ne gibi ilişkiler vardır. Varoluşçuluğun temelleri nelerdir? Selahattin Hilav, felsefi düşünceyi tanımak isteyen herkesin ilk başta aklına takılan bu soruları cevapladıktan sonra, Türkiye gerçeği ile felsefe arasındaki ilişkileri de ele almış, Türkiye'de «felsefe»nin ve «filozof»ların bulunmayışını yeni bir görüş açısından inceleyerek açıklamıştır. Kitabın sonundaki «Küçük Felsefe Sözlüğü»nde de, felsefe terimleri ve kavramları örnekler verilerek açıklanmıştır.

SPARTAKÜS (Kölelerin İsyanı), Arthur Koestler, Türkçesi: Zuhal Avcı, Toplum Yayınevi, 326 sayfa 15 Lira — Spartaküs, iki bin yıl önce Roma'da ilk köleler isyanını başlatan büyük devrimcidir. Binlerce köleyi, ezilmişi uyandırıp egemen sınıfa ve düzene karşı başkaldırmağa çağırmış, onbinleri peşinden sürüklemiştir. Koestler, kitabında, ikibin yıl önce yaşamış bu kahramana, alınyazısı kadar çapraşık bir ruh, zaaflar, şüpheler, hayal kırıklıkları, ya'ni kısaca bir felsefe vermektedir.

GÜNDOĞUSU, Behzt Ay, Deniz Yayınları, 78 sayfa, 4 Lira — Devrimizde kıyıma uğrayan öğretmenlerin en başında gelen isimlerindendir Behzat Ay... Düşünce ve eylemlerinden dolayı sürgünden sürgüne koşulmuştur. Ay, bu sürgünler sırasında gözlemlerini bir kitap halinde toplayarak kent insanına ve özellikle son zamanlarda teorik tartışmalarda ülke gerçeklerinden hayli uzaklaşmış devrimcilere sunmaktadır.

nge çağrısında böyle yapın demişti!. Böyle başını sallayıp aylığını da aldıktan sonra arada bir igrendiğini de yazarak yakınır Patronundan: **«Böyleydi işte bizim derginin patronu. Şaşardım kimse görmez, kimse anlamaz mıydı bu numaraları?»** Anlamıyacak ne var bunda, neden bilmezlikten gelir bay Akbal? Elbette başkaları da anlıyordur ama ne yapsınlar; geleceği garantiye alınmamış memurcuklar baş sallamasınlar da işten mi atılsınlar. Geçim sıkıntısı çekmeyecekler bile göze alamazken baş kaldırmayı! Bay Akbal bu öyküdeki susuşun nedenini şöyle açıklamış: **«Olup bitenleri fazla ciddiye almazsanız, çevrenizdeki olayları ve insanları bir komedi sahnesinde seyrediyormuş gibi davranırsanız bu gemide yolculuk etmekten sıkılmazdınız. Nitekim ben de sıkılmıyordum...»** Orası belli ya, ya olanı biteni ciddiye alan biri çıkar bu fatalist görüşü benimsemezse?... Onlara da yanıtı hazırdır bay Akbal'ın; Geçenlerde Cumhuriyet Gazetesinde yazdı: **«...Atatürk düşmanları arasında ister aşırı solcular, ister aşırı sağcılar bulunsun, farketmez. Hepsi devrimciliğe kendi çıkarları açısından karşıdır. Hepsi Atatürk Ülküsünü yıkmak, yok etmek hevesinde telaşındadır...»** O. Akbal gibi devrimci olmak kimin haddine!..

Bir yazarın toplumcu görüşünü sanatına yanlış yansıtması, o sanatı kapsıyacak öteki öğeleri: özü, dili, biçimi de bozacaktır. Duyarlık, tek başına hiçbir toplumsal temele dayanmaksızın ortaya atılan duyarlık - O. Akbal'ınkiler gibi. hikaye içinde yol alırken gerçeğine çarpamazsa, rastlaşamazsa elbette gülünç düşer. Ta ki Sait Faik gibi, has, özgün bir yazar ola. **«Tarzan öldü»**deki duyarlık, geçmiş'e özlem, çocukluk günleri, anılar, yalnızlık, çocuksuluk konuları çevresinde dönüşen ama bunların gerçeğini kıstıramadan iç dökmeler olarak yitip giden karalamalar durumuna düşmüştür. Bu bakımdan duyarlık hikayelerinin getirebileceği bir zenginlik, yenilik de taşımazlar.

Akbal çoğunca hikayelerini **«Ölü bir anı. Yaşıyoruz diye kendimizi aldatıyoruz. Öldüğümüzü gizliyoruz, Birbirimizden, Kendimizden...»** gibi SON'lar, Yazar izin verse hikayesini okuduktan sonra öldüğümüzü kendimiz anlasak nasıl *olur* acaba! Hem üzülmesin Tarzanlar ölmez bu düzenlerde biri batar öteki biter. Kendisi, payına düşen Tarzanı bildi, gelecek kuşaklar için Amerikan endüstrisi yeni yeni kurtarıcılar yaratacaktır. Başka yeni yazarlar da o kurtarıcıların duyarlık hikayelerini yazsınlar diye! Ölse keşke TARZANLAR.

«Hayri Bey'li Üsküdar» da Akbal gene iyi yürekli bir yazar olduğunu gösterir. Başarısızlıkla sonuçlanan bir ticaret işine giren baba dostu emekli Hayri bey'in kırk yılda bir uğradığı evine, koca adam olup da gittiğinde öğrenirki ölmeden önce Hayri beyin istediği ve yediği kaymaklı komposto'dur. İç tutarsızlıklarına inmenin uzun süreceği bu hikayede SON'a da şudur: **«...Yıllarca gidemedim bu yabancı Üsküdar'a Hele kaymaklı kadayıflara, tatlılara, kompostolara düşman kesildim. Nasıl yerler o ağır tatlıları! Nesini severler o Üsküdarın! Ben yitirmiştim kendi Üsküdarımı, Hayri bey'in Üsküdarını. Herkes de yitirsin istedim!»** Ne iyi bir insan O. Akbal değil mi? Bir uzak baba dostu için bile o ağır (!) kompostoları, tatlıları yemez içmez olursa, Üsküdar'a yıllarca gitmezse, kimbilir daha yakın dostları için neler yapmaz! Dostları da onun için tabii... Gene hikayeyi yaralayan bir **«musallat fikir»** vardır Akbal'ın hikayelerinde: öyle herkeslere benzemeyen, tuhaf bir adam olduğu saplantısı. Kimi hikayelerinde bütün içinde, kimilerinde de pat diye karşımıza çıkan bu niteliğe de örnekler verelim: **«Bir benim dışarda kalan gören yok bunu.»** (Yitip Giden) **«Herkes dinler ben kağıttan şatolar kurarım...»** (Fallardaki Erkek) **«Bir bana okurdu yazdıklarımı...»** (Fallardaki Erkek), **«Bir benim akşam kuşlarının varlığını bilen duyan...»** (Akşam Kuşları), **«Gazete okuyan bir ben varım.»** (Şubat Sabahı), **«Herşey yolundaymışcasına bir bencillik! Bir ben değilim böyle olan...»** (Köprüde bir adam). **40 kez söyleyince olur** nerdeyse bizi de kendisini de inandıracak öyle bir anlaşılmaz, yalnız adam olduğuna ya, inansak ne çıkacak bundan? **Akbal'a bunları söyleten nedir?**

Binde bir gelen (authentic) has yazarlardandır **S. Faik.** Aynı duyarlıktan çıkma, bir kuşakta bir kaç tane has yazar görülmüş şey de değildir. Akbal'da yanılmış, has yazarlığa özenmiştir bir kez. Olur iş değil! **S. Faik'te** öyle **sokak sokak** dolaşmalar, insanlardan kaçmalar falan var ya Akbal da onları anıştırır bize. Ama, S. Faik'te toplum dışılık, kaçaklık, aylaklık gibi görünen başkaldırı bugün yani ölümünden onbeş yıl sonra aynı biçimde sürdürüleceği iddia edilecek bir özellik değildir, o yaşantının uzantıları elbette çağdaş bir sanat sorununa, en azından hipiciliğe dönüşebilirdi. yapay bir yazarlık kurumu taslamak için ya da bohemlik satmak için yaslanılan şeyler değil, onun öz yaşantısıdır. Bunlar dışında kaynağı yok gibidir S. Faik'in. **Akbal sanatının özü burada, bu S. Faik öykünmesinde toplanır.** İstanbulu bilirim demeler, Kumkapılardan, tünelden, balıkçılardan, helvacılardan söz açmalar hep o özentiden çıkar. Bu yüzden Akbal'daki aylaklık özentileri bir yapmacıktan öteye geçip sanata dönüşmez, bu yüzden Köprü'yü anlatmasında (Köprüde Bir Adam), Tüneli anlatmasında (Şubat Sabahı), Pasajı anlatmasında (Haziran Öğlesi) Sait Faik'i tanıyan her okurun tüylerini diken diken edecek bir çiğlik vardır. **Sait Faik bir bakıma istismar edilmektedir bu öykülerde.** Ve elbette bu temelsiz toplumculuğun ve yalancıktan edinilen duyarlığın, öz aşamasına varamayan bu konuların dili de tutucu, kendi bağlarından kopup kopup yıkılan, diriliğini canlılığını yitirmiş bir dil olmak zorundadır. **«Tüyleri ürperiyor bacaklarının. Bana doğru esiyor gizli bir esin. Gelecek o esin, hızlanacak, coşacak, taşacak, koyacak bütün sözcükleri, itecek, silecek. Vücutlar yenecek sözcükleri...»** (Benden Kurtulmak) gibi söyleyişleri **«marifet»** sanan bir dil anlayışı.

Önemli bir kitaptır **Tarzan Öldü** gene de. Yazınımızda ününü sürdürerek, armağanlarda yargıcılık yaparak kendine iyi bir yer sağlamış bir yazar modelini araştırıcılara ve son günlerde piyasaya çıkmış hınk! deyici hızlı eleştiricilere sunduğu için önemlidir. Öyle bir model ki; çoğu Atatürkçü ve devrimci olduğunu söyleyen gençlerin kavgasını bir **«muhkem mevki»**den seyrettikten sonra günlerde'sinde: **«Başka bir genç geldi,** (vurdular vurdular) diyor. **Bir** genç ya yaralanmış ya ölmüş. (yanımda düştü) diyor. Hep öyledir, yanımda derler ama öteki **yandakine bir şey olmaz nedense!... Asker yetişse de dursa kavgalar. Ordumuz olmasa ne yapardık bilmem. Gene gelirler subaylar, erler ciplerle, tanklarla Gençlerle sarmaş dolaş olurlar. Bugün de yarın da... Bir mutluluk, bir huzur dolar içlere...»** diye bir oh çekip o günü kapayan, (Varlık 745), Solcu olarak Moskova'ya çağrılan, Rusya seferinde **«Atatürk zamanı iyiydi ne komünistlik vardı ne yobazlık.»** dediği bilinen, -öyle miydi?- 21 Haziran C. ertesi 1969'da Çiçek Pasajında bira içip **«Beğenmiyorum son yazdıklarımı, belki bir gün beğeneceğim vereceğim dergilere...»** (Varlık 745) diye itirafda bulunan, aradan bir kaç ay geçmeden nedense beğenmediklerini beğeniverip kitap bastıran . ve övgüsü göklere ulaşan sakız leblebisi seven ve alan ve birini yiyip ötekini baş parmağıyla havalara atmak müsrifliğinde bulunan, (Haziran öğlesi) üstelik **«kuşlar görsem veririm onlara hepsini»** diye de cömert yönlünü dile getiren (Haziran Öğlesi), ardından gezi parkına gidip **«Tek başıma benim olan»** bir bank arayan (Haz. Öğl.) Gazetesindeki köşesine Marxist görüşün sözcülüğünü yapan Brecht'in şiirini de alan:

«...Genç İskender fethetti Hindistanı tek başına mı?...»

diye kahramanlar yaratılmasına karşı bir şiiri, **«Bir gün gelecek tarihlerde yalnızca «büyük» kişilerin öyküsü yer almıyacak, Yığınları ezerek inleterek «kahraman» geçinenler ortadan kalkacak. Ne zaman mı? Brecht'in bilinçli emekçileri yeryüzünü doldurup taşırınca...»** diye akıllıca yanıtlar da verebilen, haydan gelmiş huya gider bir sınıfın iyi yürekli son sözcülerinden biri olan bu hikayeci modelini incelemek eleştirmecilerin görevidir.

Açıklama

Dergimizin 169'cu sayısında çıkan «Devrimci bir tiyatro nasıl yozlaştırılıyor.» başlıklı yazıya Orhan Duru aşağıdaki açıklamayı göndermiştir.

Polonyalı yazar Mrozek'ten uyguladığım «Sınırdaki Ev» adlı oyunun «karşı - devrimci» olarak nitelendirilmesi, kavram karmaşasına tam bir örnektir.

«Karşı - devrimci» deyimi ilk önce Mirabeau tarafından Fransız devrimini yıkmağa çalışanlar için kullanılmıştır. Bu deyim olsa olsa devrimin gerçekleştirildiği bir ülkede, bu devrimi yıkmaya çalışanlara uygun düşebilir. Türkiyede böyle bir durum yoktur. Türkiyede ancak ilericilerden, gericilerden, devrimcilerden, tutuculardan söz açılabilir.

«Sınırdaki Ev»in tutucu ya da gerici bir oyun olduğu söylenmek isteniyorsa, bu suçlamayı yapanları kınarım. «Sınırdaki ev» adlı oyun da ortadadır, şimdiye kadar yazdıklarım, dünya görüşüm de açıktır, ortadır.

Bu oyun, Türkiyede karyokinez yoluyla bölünen devrimci ve ilerici akımın bir bölümünün görüşleri nedeniyle suçlanıyorsa, bunları söyleyenleri insafa çağırırım.

Türkiye Tiyatro İşçileri Sendikası ile işveren arasında çıkan anlaşmazlıkta tabiatım gereği sendikanın yanındayım. Şimdi Ti - Sen greve gitmiştir. Başarılı olmasını dilerim. Ancak sendikanın işverenle uğraşısı içinde «Sınırdaki ev» bir gerekçe olarak öne sürülmek isteniyorsa, gerçek nedenler açıkça ortaya konmuyorsa, yazar uyarılmıyorsa, bu davranışın dürüst bir tutum olduğunu söylemek kolay değildir. Alt tarafı ben de bir emekçiyim ve bu oyun da bir emek ürünüdür.

Asaf Çiğiltepe'yi saygıyla anarım. Asaf arkadaşımdı ve sağken kendisi de çamur atmalardan kurtulamamıştı. Ölümünden bir kaç yıl önce tiyatrodan uzaklaştırdığı kimi sanatçılar bir basın toplantısı yapıp Asaf Çiğiltepe'yi «Patronun adamı» olarak ilan etmişlerdi. Bu suçlama Asaf'a bulaşmadı bile...

Türkiyede bugün herşeyden çok devrimci çizgi içinde bulunan kişilerin birleşmesi, işbirliği yapması ve en önemlisi birbirinin kuyusunu kazmaması gereklidir.

Orhan DURU

Sağcılar sevinç, Sol Kemalistler ise tedirginlik içerisinde!

BASIN DİYOR Kİ

Geçtiğimiz hafta İnönü'nün servetinin açıklanması, Milli Güvenlik Kurulu'nun devrimci gençlere karşı bildiri yayınlaması ve İnönü'nün emperyalizmle işbirlikçiliğini açık seçik ortaya koyması, sağcı cephede şenlik yaratırken, sol kemalist yazarları da büyük şaşkınlığa, hatta aşırı hırçınlıklara sürüklemiştir.

Tercüman Gazetesi'nde Tarık Buğra, Milli Güvenlik Kurulu'nun bildirisini şöyle değerlendirmiştir: «Milli Güvenlik Kurulu, milletin beklediği ve işitmeyi çok istediği «söz»ünü söyledi. Buna 'tavır takınmak' denir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin en yüksek güvenlik mekanizmasının açıkladığı bu 'itimad' ve 'ümid'e aykırı her çeşit tutumun, anlayış ve davranışın Türkiye'ye ihanet manası taşıyacağı ortadadır. Aynı ifadenin bütün önemi bir 'alarm' manası taşımasından doğmaktadır.»

Dünya Gazetesi'nde Falih Rıfkı Atay'ın da etekleri zil çalmaktadır: «Askeri mahkeme anarşiye karşı devletin imdadına yetişti. Daha birkaçını da yakalamak üzere. Milli Güvenlik Kurulu anarşiye karşı bütün devlet kuvvetlerini birleşmeğe çağırdı. Yargıçlar ve Yargıtay ve Danıştay, bu çağrıya uymalı ve uyanmalıdırlar. Kendi dışlarında anarşiyi önleyecek kuvvetler olduğundan haberleri olmalıdır.»

Yine Dünya Gazetesi'nde emekli kurmay albay Emin Aytekin de patronunun görüşüne katılmaktadır: «Siyasi sahada sür'atle toparlanan milli şuur 'ARTIK DUR!' demek zamanının geldiği hususunda kesin bir karara vararak hareketleri milli güvenliğe ve milli bekaya yönelmiş bir hareket olarak kabul etmiş, bunun organı olarak Milli Güvenlik Kurulu'na da «DUR». emrini verdirtmiştir. Türkiye sahipsiz değildir. Bir avuç anarşiste bu memleketi teslim edecek değildir. Milli huzur ve güvenliği tehdit ettirecek değildir.»

Başbakan'ın konuşmalarını köşesinde aynen tefrika etmekle fıkra yazarlığı yaptığını zanneden Son Havadis'çi Tekin Erer, Milli Güvenlik Kurulu bildirisini de, şu sunuşla aynen iktibas etmiştir: «Tebliğ her bakımdan önemlidir. 1961 anayasasının getirdiği ve vatanın milli güvenliği için Riyaseticumhur, *hükümet ve orduyu* işbirliği haline getiren bu kurul, dokuz yıldan beri ilk defa iç politika konusunda bu kadar sert ve dikkat çekici bir tebliğ yayınlamaktadır. Bu tebliğin manası her bakımdan değerlenmelidir. Anlayana pek çok şeyler ifade eden bu tebliğ, temenni ederiz ki, hitap ettiği müesseseler üzerinde gerekli tesirleri yapmış olsun.»

Yine Son Havadis'te Orhan Seyfi Orhon, Milli Güvenlik Kurulu'na şöyle alkış tutmaktadır: «Aşırı sol propagandacıları, bütün gayızlarıyla hükümete hücum ediyorlar. Milli Güvenlik Konseyi bildirisi, çetelerini paniğe uğrattı. Telaştalar. Dağılan kuvvetlerini toplamaya uğraşıyorlar. Bu hainler, gençleri memlekette anarşi çıkarmaya yöneltiyorlar. Onun için Milli Güvenlik Kurulu'ndan korkuyorlar. Onun için bu kurulun gençlere bir bildiri *yayınlamasını* istemiyorlar. Lekeli onlardır! Koltuklarının altında saklanan orak çekiçler duruyor.»

Babıalide Sabah Gazetesi'nde İsmail Oğuz ise, İnönü'nün gençlere verdiği Amerikancılık dersini çok beğenmiş, derhal kaleme döğenmiştir: «Sayın İsmet İnönü'nün o beyanatını dinleyenler, İnönü'yü ne kadar sevmezlerse sevmesinler, mutlaka O'na bağlanmışlardır. Çünkü, İnönü, gençleri her zamanki gibi tahrik edecek yerde bu defa te'dip etmiş, hatta istiskale bile almıştır. Ne olurdu sayın İsmet İnönü, her zaman böyle hislerinden, ihtiraslarında ve inadlarından uzak kalabilse ve konuşabilseydi. *İnanınız* ki, memleket bugünkünden çok daha müreffeh bir seviyeye yükselmiş olurdu.»

Yeni Gazete'de Ecvet Güresin, Milli Güvenlik Kurulu'nun bildirisini, «Çatışmalar karşısında silahlı kuvvetler temsilcilerinin olayları önleyici tutum alması» açısından olumlu karşılamış, ancak kurulun yetki sınırlarını aşmış olabileceği endişesini belirtimiştir: «Açıkça ifade edilmemekle birlikte, sivil iktidarın üstünlüğü yerine bir sivil - asker karma yönetiminin yürütüldüğü intibaı kamuoyunda yaratılıyordu. Son bildiriyle bu intiba artık kanaate çevrilmiştir. Anayasa ve hukuk düzeni bakımından yararlılığı yanında sakıncalı olduğu da açıktır. Zira böyle bir kanaatin yerleşmesi sivil otoriteye karşı güvensizliği biraz daha artırmıştır ve eğer uygulama aynı şekilde devam ederse büsbütün artıracaktır.»

Sol kemalistlerden İlhan Selçuk CHP üzerine yazdığı bir tahlil yazısında Ecevit'in partiyi sivil - asker bürokratlardan koparttığını, orduyla CHP arasına uçurum soktuğunu belirttikten sonra, şu endişeyi dile getirmiştir: «Temelden yanlış bir eski Demokrat görüşüyle, emperyalizmin cirit attığı bir ülkede tarihi dayanaklarını kendi elleriyle birer birer yıkmaktadır Halk Partisi... Rejimin iflasına doğru dörtnala gittiğimiz şu günlerde de partide yeni bir çözülüş başlamıştır. Bakalım İsmet Paşa'nın nefesi bu çözülüşü durdurabilecek midir?»

Fakat hemen ertesi günkü fıkrasında İnönü'nün de yerini tesbit etmiştir: «İsmet Paşamız, değeri 40 milyon liralık gayrimenkulünden konuşup 'Üniversiteye polis girer' diye icazet verir. Böyle bir rejimde erdem yoktur.»

Bir zamanlar el üstünde tuttuğu CHP'nin, İnönü'nün, Ecevit'in durumu karşısında Selçuk'un hayal kırıklığı gerçekten büyüktür. Halk Partisi'ni orduyla arasına uçurum soktuğu için eleştiren İlhan Selçuk'un, ertesi gün ordunun en yüksek komutanlarının yayınladığı bildiri karşısında ikinci hayal kırıklığı daha da ilginçtir. Milli Güvenlik Kurulu'na şöyle *serzenişte bulunmaktadır*: «Ordunun ileri gelen paşalarının Süleyman Bey başkanlığında ve kabine üyeleriyle toplanıp anayasaya aykırı bildiri yayınlamaları ve Atatürk gençliğine gözdağı vermek istemeleri, her şey bir yana, paşalar adına talihsiz bir davranıştır. Bizim her zaman söylediğimiz ve tekrarladığımız bir ilke vardır: 'Türk ordusu günlük politikanın dışında, ama Kemalist ideolojinin içindedir.' İktidar politikacılarıyla aynı kurullarda ordunun temsilcisi olarak çalışmak durumunda bulunan kumandanlar dikkatli olmak zorundadırlar.»

Milli Güvenlik Kurulu bildirisinden tedirgin olan bir başka sol kemalist de, Akşam'ın yazarı *İlhami Soysal*'dır. Kurul'a şu nasihatları çekmiştir: «Milli Güvenlik Kurulu, bildiri yayınlama hakkına sahip değildir. Yayınlanan bildirinin özüne gelince, 'Devletimiz rejime yönelecek taşkınlığı önleyecek güçtedir' diye ortaya çıkmak, vatandaşı 'Devlete güven içine işlerine devama davet etmek' de Milli Güvenlik Kurulu'nun işi değildir. Türkiye'nin sosyo - ekonomik durumu, bu durumun sorumluları kesinlikle belli olmadan ahkam yürütmek de Milli Güvenlik Kurulu'nun işi değildir.»

Soysal, ertesi gün, «Devrimci Ordu Gücü» imzasıyla yayınlanan bir bildiride teselli buluyordu: «Milli Güvenlik Kurulu *tarafından yayınlanmış bildiriye* cevap teşkil eden bu bildiri, şimdiye kadar alışılagelmiş, 'tertip kokan' bildirilerden farklı bir hava taşımaktadır. Kemalist devrimi yolundan saptıranlara bir ihtar, bir uyarı niteliğindeki bu bildiri, Türk Ordusu'nun Atatürkçü, Kemalist niteliğini göz önünde daima taşıdığını göstermesi, askeri her türlü cunta oyunlarını reddetmesi bakımından ibretle, dikkatle incelenmesi ve çağırısına kulak verilmesi gereken bir bildiridir bizce...»

Sıkmabaş Şule gazaba geldi

Düşmanlarımızın binbir hücumu ile karşı karşıya bulunduğumuz şu son derece kritik zamanda küçük - büyük, genç-yaşlı, kadın - erkek, imanlı bütün müslümanları umumi bir kampanyaya davet ediyorum.

....

Bu kampanya, *iftiralarla dolu bir kitaptan* alınmış olan bu 350.000 dolar uydurmasını mal bulmuş mağrıbiler misali yayan ve neşreden TRT'yi ve başta memleketi kızıl kana bulamıya, bu güzel yurdu kıpkızıl bir rejimle kızıl bir cehenneme döndürmeğe ant içmiş olduğu şüphe götürmeyen solcu ANT mecmuası olduğu halde, bütün solcu basını tel'in ve protesto kampanyasıdır.

....

Eli kalem tutan, «müslümanım» diyen ve hakiki müslüman olan herkes... Rûz-u Mahşerde Cenab-ı Rabbül Alemin'in huzur-u alisine temiz bir vicdan ve ak bir alınla çıkmak, İndallah'da manevi mes'uliyetten kurtulmak isteyen her mü'min bu mühim ve umumi kampanyaya katılmalı ve üzerine düşen vazifeyi, icabederse her türlü fedakârlığı göstererek yapmalıdır.

ŞULE YÜKSEL ŞENLER
(Bugün - 29.3.1970)

Solcu Gazetede CIA kahramanı

Emperyalizmin en etkili propaganda araçlarından biri hiç şüphesiz yayın ve kültür yoluyla yaptığı beyin yıkamadır. Özellikle son yıllarda resimli roman, foto roman adı altında kitlelerin küçük burjuva tutkuları körüklenmekte, özellikle gençler bu çıkar düzenine şartlandırılmakta, uluslararası alanda emperyalist ajanlarının sosyalist ülkelere karşı giriştikleri yıkıcı faaliyetler, «kahramanlık» havası içerisinde ve emperyalizme hak verdirecek biçimde işlenmektedir.

Emperyalizmin bu beyin yıkama faaliyetine nihayet solcu Akşam Gazetesi de alet olmuştur. Son zamanlarda yayınladığı «Foto Roman - Magazin» ilavesindeki «Cehennemde İki Kadın» isimli resimli romanda resmen bir CIA ajanının kahramanlıkları (!) tefrika edilmektedir.

Gazetenin içinde solcu yazarlar Amerikan emperyalizmine karşı kalem oynatırken, aynı gazetenin başka köşesinde emperyalizm ajanlarının mitleştirilmesi, 1970 Türkiyesi'nde Amerika için gerçekten -üyük başarıdır.

haftanın karikatürü

Serbest Kürsü
Herkese Söz Hakkı

Yöneten Mesul Müdür: Tahsin ÖZTİN

200'ER LİRA HARAÇ ALDIK

ULUFE!

(Hürriyet - 23 Mart, 1970)

Türkiye'nin derdine deva: Garsoniyer!

Eğer kışsa ve de garsoniyer sahibi bir arkadaşınızın anahtarını elde edememişseniz, sizi arzu eden, sizin arzu ettiğiniz erkekle sevişmek imkanına hiç sahip değilsinizdir. Birbirinize yanar yanar, belli bir cinselliğe varır, sonra ayrılırsanız. Bence Türkiye'de insanları sinirli yapan, çözümsüz yapan budur herhalde... Türk kadınlarına bir öğüt vermek isterim. Erkeğin ilgisini sürdürmek istiyorsanız, arzu ettiğinizin erkeğinizden *sizinle en uç nok*talara kadar sevişmeyi saklamayınız. Borçları, çirkinlikleri, savaşları unutmak kısa bir süre için... İki çıplak bedenin unutulmuşluğuna, dünyayı unutulmuşluğuna bırakmak!

AJDA PAKKAN
(Akşam - 3.4.1970)

ANT * Haftalık Dergi * Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN * Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT * Teknik Sekreter İNCİ ÖZGÜDEN * İdare Yeri: CAĞALOĞLU Başmuhasip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL * Tel.: 27 81 09 * P.K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL * Dizgi ve Tertip: ESİN MATBAASI * Klişe: ESER KLİŞE * Baskı: VATAN MATBAASI

* Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A.Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 * İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL Tel.: 27 89 49 * Abone Şartları: Yıllık 50 Lira, Altı Aylık 25 Lira, Üç Aylık 15 Lira * İlân: Santimi 25 Lira; Yayın ilânları, yüzde 50 indirimlidir * Tam sayfa yayın ilânları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır * Küçük yayın ilânların kelimesi 75 Kuruştan kabul edilir